

شماره چاپ: ۱۰۵۷

شماره ثبت: ۹۷

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ: ۱۳۹۷/۵/۲۹

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱-۱۵۵۶۳

مهرماه ۱۳۹۷

به نام خدا

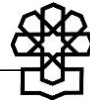
فهرست مطالب

۱ ..... چکیده

۲ ..... مقدمه

۳ ..... نکات اصلی مطرح شده در مصوبه کمیسیون اقتصادی

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»

چکیده

مبارزه با قاچاق کالا و ارز و حمایت از تولید و تجارت قانونی همواره در بیانات مقام معظم رهبری و سران قوا مورد تأکید بوده است. با توجه به شرایط اقتصاد کشور سیاستگذاری صحیح جهت عبور از مشکلات و چالش‌های پیش‌رو نیازمند افزایش شفافیت اقتصادی و مبارزه مؤثر با قاچاق کالا و ارز است. از این‌رو جهت اصلاح برخی مواد قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲، لایحه دولت در تیرماه ۱۳۹۵ تقدیم مجلس شورای اسلامی شد و پس از جلسات کارشناسی در کمیسیون اقتصادی و کارگروه مربوطه با توجه به تجربه اجراء دستگاه‌های متکفل مبارزه با قاچاق پیشنهادهای الحاقی نیز به آن اضافه و با تصویب در کمیسیون اقتصادی به صحن علنی مجلس ارسال گردید. سابقه قانونگذاری برای مبارزه با پدیده شوم و مخرب قاچاق به تصویب «قانون مجازات مرتکبین قاچاق» در سال ۱۳۱۲ شمسی بازمی‌گردد. هرچند این قانون یک‌بار در سال ۱۳۵۳ و بار دیگر در سال ۱۳۷۳ اصلاح گردید و تلاش شد با تصویب قانون «نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز» در سال ۱۳۷۴ توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام بخشی از مشکلات و نارسایی‌های قانونی که با گذشت زمان طولانی ایجاد شده بود برطرف شود، با این حال عدم وجود قانون جامع و متناسب با شرایط تجارت خارجی و ظرفیت دستگاه‌ها و سازمان‌های متولی، شرایطی را به وجود آورده بود که تصویب قانون در این خصوص به‌عنوان یکی از اولین نیازها و زیرساخت‌های ضروری مبارزه با قاچاق کالا و ارز مطرح بود. در این شرایط مجلس شورای اسلامی، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز را در سال ۱۳۹۲ تصویب کرد و در آن توجه ویژه‌ای به امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز از طریق کاهش انگیزه‌های مبادرت به قاچاق کالا و تسهیل تجارت قانونی مبذول شد. تمرکز به پیشگیری از وقوع جرم قاچاق به همراه تشدید مجازات، از مزایای این قانون بود. با این حال به دلیل برخی ایرادات مطروحه توسط دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌های تخصصی، لایحه اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، توسط دولت تصویب و طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. موارد اصلاحی پیشنهادی در این لایحه با حضور دستگاه‌های مرتبط، در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی بررسی گردید تا با عنایت به تغییر شرایط اقتصادی کشور، موانع اجرای قانون هر چه سریع‌تر برطرف شود. از این‌رو سلسله جلساتی با حضور نمایندگان دستگاه‌های ذیل در مرکز پژوهش‌های مجلس تشکیل و تمامی مواد لایحه مورد بررسی قرار گرفت:

۱. ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز،
۲. سازمان تعزیرات،
۳. قوه قضائیه،

۴. وزارت امور اقتصادی و دارایی،
۵. گمرک جمهوری اسلامی ایران،
۶. بانک مرکزی،
۷. وزارت راه و شهرسازی،
۸. سازمان بنادر و دریانوردی،
۹. وزارت صنعت معدن و تجارت،
۱۰. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران،
۱۱. وزارت اطلاعات،
۱۲. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن،
۱۳. وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی.

بررسی همه‌جانبه لایحه مذکور و استماع نظرات کارشناسان و دستگاه‌های تخصصی منجر به تصویب مصوبه‌ای در کمیسیون اقتصادی در ۶۰ ماده شد. مصوبه کمیسیون اقتصادی با توجه به تجربه اجرای قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ و اخذ نظرات از تمامی دستگاه‌های متکفل مبارزه با امر قاچاق تهیه شده و می‌تواند گامی جهت بهبود شرایط پیشگیری و مبارزه با قاچاق و اصلاح فرایند رسیدگی به جرائم مرتبط باشد.

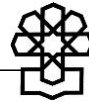
شایان توجه است که برخورد مؤثر با قاچاق و حل آن به‌عنوان یک معطل تنها با تصویب قانون میسر نبوده و نیازمند تغییر بسیاری از ساختارهای اقتصادی معیوب و اصلاح فرایند رسیدگی به پرونده‌های متشکله و هماهنگی کامل میان دستگاه‌های متکفل امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشد.

مقدمه

قاچاق کالا و ارز پدیده‌ای چندوجهی است که متأثر از عوامل گوناگون اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و قضایی می‌باشد و مبارزه با آن به‌دلیل آثار مخرب آن بر فضای تولید و اشتغال از اولویت‌های سیاستگذاران اقتصادی کشور است. مبارزه با قاچاق کالا و ارز نیاز به همکاری مجموعه‌ای از دستگاه‌های متولی امر مبارزه با قاچاق کالا و همکاری قوای مقننه، قضائیه و ارکان قوه مجریه دارد.

قاچاق کالا، فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز شود و براساس قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب گردد و برای آن مجازات تعیین شده باشد، در مبادی ورودی و یا در هر نقطه از کشور حتی محل عرضه آن در بازار داخلی کشف شود.

در حال حاضر قاچاق کالا و ارز از جمله مشکلات اساسی کشور است که در بندهای ابلاغی اقتصاد مقاومتی نیز مبارزه با قاچاق و مفاسد قانونی جزو اولویت‌ها قرار گرفته است. با توجه به اهمیت موضوع مبارزه با قاچاق کالا و لزوم هماهنگی بین دستگاه‌های متولی، اجرای این وظیفه برعهده ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز قرار گرفت تا مرکز

مبارزه با قاچاق کالا نزدیک به ریاست دولت بوده و اشراف بر دستگاه‌های ذیربط داشته باشد و مقرر گردید دبیرخانه آن عملیات پشتیبانی مربوط به وظایف ستاد و امور اجرایی را برعهده گیرد.

درخصوص اهمیت موضوع مبارزه با قاچاق کالا می‌توان به فرمان تاریخی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۱ و تأکید ایشان بر مبارزه جدی با قاچاق کالا در راستای سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی و بیانات مکرر ایشان در جمع مسئولان و فعالان اقتصادی در سنوات گذشته اشاره کرد.

به‌علاوه به دلیل تغییر مداوم مدیریت‌ها و مسئولان متکفل امر مبارزه با قاچاق کالا و وجود ابهامات در حیطه اختیارات ستاد و دبیرخانه و عدم هماهنگی کامل ما بین دستگاه‌های اجرایی مانند گمرک، نیروی انتظامی و دستگاه‌های قضایی به‌رغم تلاش‌های انجام شده و مشکلات ساختاری و تجاری موجود در اقتصاد کشور، همچنان معضل قاچاق جزو مشکلات اساسی کشور است.

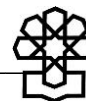
در هر صورت وجود قوانین شفاف و بازدارنده که ضمن برخورد قاطع با متخلفان، خللی در تجارت رسمی ایجاد نکند، یکی از زیرساخت‌های مهم برای مبارزه با قاچاق است که امید است با اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تکمیل آن در صحن علنی مجلس مطابق مصوبه کمیسیون اقتصادی، این زیرساخت مهم فراهم و گامی برای برخورد با پدیده شوم قاچاق کالا و ارز برداشته شود.

نکات اصلی مطرح شده در مصوبه کمیسیون اقتصادی

محورهای اصلی مصوبه کمیسیون اقتصادی که هر سه بخش پیشگیری، مبارزه و رسیدگی به جرم قاچاق را دربرگرفته است به‌طور خلاصه عبارتند از:

۱. اصلاح تعریف اسناد خلاف واقع و تفکیک جرم قاچاق از تخلف گمرکی با ارائه معیار ۱۵ درصد کالای اضافی،
۲. تغییر معیار تشخیص قاچاق حرفه‌ای،
۳. شفاف‌سازی مصادیق قاچاق مربوط به کالاهای وارداتی جمع شده مبادلات مرزی،
۴. تعیین مصادیق قاچاق ارز،
۵. تغییر اعضا و اصلاح ساختار ستاد و الزام دستگاه‌ها به همکاری مناسب با آن،
۶. تکمیل و اجرایی شدن سامانه‌های موضوع قانون از جمله سامانه مقررات تجاری، سامانه مربوط به ضمانت (گارانتی) و سامانه منشأ ارز،
۷. تعیین مصادیق قاچاق از طریق فضای مجازی،
۸. تعیین ضوابط توقیف وسائل نقلیه حامل کالای قاچاق،
۹. تعیین مصادیق قاچاق منابع طبیعی و چوب،
۱۰. شفاف‌سازی احکام مربوط به جرائم ساخت و قاچاق اقلام دارویی و غذایی،
۱۱. تعیین مجازات مربوط به صادرات صوری،

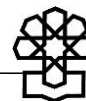
۱۲. مجازات سوءاستفاده از کارت بازرگانی،
  ۱۳. احیای گارد بنادر و دریانوردی،
  ۱۴. تعیین مصادیق و شرایط تشخیص ظن قوی به قاچاق،
  ۱۵. رفع برخی خلأهای قانونی جهت تسریع در رسیدگی قضایی،
  ۱۶. تعیین تکلیف کالاهای مکشوفه قاچاق در سازمان اموال تملیکی و نهاد مأذون،
  ۱۷. شفاف‌سازی مجازات‌های اقدام به جرم قاچاق،
  ۱۸. حمایت از متکفلان مبارزه با قاچاق،
  ۱۹. تعیین نحوه هزینه‌کرد درآمدهای قانون در جهت تأمین زیرساخت‌های مبارزه با قاچاق.
- با توجه به جلسات متعدد کارشناسی و آسیب‌شناسی قانون فعلی تصویب مصوبه کمیسیون اقتصادی در صحن علنی و اصلاح قانون فعلی مبارزه با قاچاق در صورت اجرای دقیق و نظارت بر حسن اجرای آن می‌تواند تا حدود زیادی مشکلات موجود را رفع و کارایی مبارزه با قاچاق کالا و ارز را افزایش دهد.

جدول تطبیقی مواد مصوبه کمیسیون اقتصادی با قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دلایل توجیهی

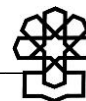
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۱	بند «ج» ماده (۱)	«ج»- کالای مجاز مشروط: کالایی که صدور یا ورود آن علاوه بر انجام تشریفات گمرکی حسب قانون نیازمند به کسب مجوز قبلی از یک یا چند مرجع ذیربط قانونی است.	قانون فعلی تعریف کالای ممنوع را محدود به مواردی نموده که «قانون» کالایی را ممنوع اعلام نماید؛ مانند مشروبات الکلی، آلات قمار، میراث فرهنگی و غیره؛ در حالی که رویکرد مقنن در قوانین سابق از جمله قانون امور گمرکی و قانون مقررات صادرات و واردات بر این منوال بوده که کالای ممنوع اعم از کالایی است که قانون (مجلس) یا «دولت» آن را ممنوع کرده باشد. این مسئله یک ابهام و یک مشکل ایجاد نموده است. ابهام مذکور این است که آیا کالاهایی که دولت ممنوع کرده، مشمول این بند خواهد بود یا خیر؟ رویکرد صحیح آن است که بین ممنوع قانونی و ممنوع آیین‌نامه‌ای (که در اکثر موارد موقتی نیز می‌باشد) تمایز قائل باشیم. حقیقت آن است که این‌گونه کالاها در ذات ممنوع نیستند؛ بلکه کالاهای مجاز مشروطی هستند که صرفاً «تا اطلاع ثانوی» مجوز واردات یا صادرات به آنها داده نمی‌شود و پاسخ درخواست واردات یا صادرات آنها فعلاً منفی است. هم‌سنگ قرار دادن این کالاها با کالاهای ممنوع قانونی و شرعی نیز چندان قابل دفاع نیست؛ زیرا کالای «ممنوع قانونی و شرعی» عمدتاً منع ورود و صدور دائمی دارند. همچنین؛ مصوبه هیئت دولت را نمی‌توان هم‌شأن قانون مصوب مجلس دانست، تاجایی که ضمانت اجرای برابر برای	ماده (۱) - متن زیر به عنوان تبصره به بند «ج» ماده (۱) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ الحاق می‌شود: تبصره - هرگاه کالایی به موجب قانون، براساس مصوبات هیئت وزیران یا سایر مراجع قانونی بنا به مقتضیات و شرایط خاص، صدور یا ورود آن ممنوع شود، در حکم کالای مجاز مشروط است و حسب مورد مجازات جرائم و تخلفات مربوطه، حداکثر مجازات مربوط به کالای مجاز مشروط است.

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>هر دو مقرر نمود. لذا پیشنهاد می‌شود که در تعریف کالای مجاز مشروط؛ شمول این نوع کالاها نیز به صراحت ذکر شود و در اعمال مجازات آنها حداکثر مجازات قاچاق کالای مجاز مشروط مدنظر قرار گیرد.</p>	
۲	بند «ح» ماده (۱)	<p>«ح»- ارزش کالای قاچاق ورودی: عبارت است از ارزش سیف کالا (مجموع قیمت خرید کالا در مبدأ و هزینه بیمه و حمل و نقل) به اضافه حقوق ورودی زمان کشف و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا محل کشف تعلق می‌گیرد» به دلیل عدم امکان تعیین و محاسبه این هزینه‌ها که توسط مرتکبان به فعل قاچاق جهت ارسال کالا به محل کشف می‌باشد انجام شده و به دلیل ایجاد شفافیت در قانون و جلوگیری از مشکلات متعاقب آن در اجرا پیشنهاد روبرو مطرح گردیده است زیرا هیچ معیار و ملاک قانونی مشخصی برای تخمین سایر هزینه‌ها وجود ندارد و تعیین هزینه فاقد ملاک می‌تواند باب فساد و اعمال سلیقه را باز کند.</p> <p>دستگاه‌های مجری نیز به دلیل پیچیدگی تعیین ارزش معاملاتی با توجه به تفاوت محل عرضه، خرده‌فروشی، عمده فروشی، حجم خرید و نوسانات بازار، پیشنهاد حذف مطرح شده در لایحه را به دلیل بروز ناهماهنگی و صدور احکام</p>	<p>هدف قانونگذار از ارائه این تعریف، تعیین معیار ارزش کالای قاچاق جهت وصول جرائم مترتب در قانون می‌باشد. بنابراین تلاش شده بود که تمامی هزینه‌هایی که موجب تعیین ارزش و قیمت این کالا در بازار می‌شود، در تعریف قانون لحاظ شود.</p> <p>ماده (۲) - بند «ح» ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>«ح»- ارزش کالای قاچاق ورودی: عبارت است از ارزش سیف کالا (مجموع قیمت خرید کالا در مبدأ و هزینه بیمه و حمل و نقل)، به اضافه حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده که براساس نرخ ارز اعلامی توسط بانک مرکزی در زمان کشف محاسبه می‌شود.</p>	

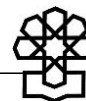
متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>متفاوت در موارد مشابه صحیح دانستند.</p> <p>در صورت تعیین مبالغی بالا به‌عنوان ارزش کالا بدون ملاک و معیار قانونی فرایند صدور حکم قضایی نیز سخت‌تر خواهد شد.</p> <p>محاسبه حقوق ورودی نیز جزو امور تخصصی است که تعرفه‌بندی کالایی و مشخص شدن نرخ متعلقه به آن توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران قابل انجام است و تعیین آن توسط تمامی دستگاه‌های کاشف مشکل است.</p> <p>یکی از ایرادات مهم موجود در این بند آن است که آیا مالیات بر ارزش افزوده جزو حقوق ورودی نمی‌باشد، بنابراین باید در این تعریف به مالیات بر ارزش افزوده نیز تصریح شود.</p> <p>در خصوص اضافه شدن مالیات بر ارزش افزوده با توجه به این موضوع که کالای وارد شده از مبادی رسمی مالیات بر ارزش افزوده را پرداخت نموده‌اند و آن را از مصرف‌کننده نهایی کالا اخذ خواهند کرد اضافه شدن آن جهت تعیین ارزش کالای قاچاق ورودی مناسب به نظر می‌رسد.</p> <p>در حال حاضر نیز سایر هزینه‌ها به‌طور مشخص در پرونده‌ها تعیین نمی‌شود و مکانیسم مشخصی برای اجرای آن تعریف نشده است لذا حذف «سایر هزینه‌ها» منطقی به نظر می‌رسد.</p> <p>در خصوص جایگزین شدن نرخ ارز به جای «بالاترین نرخ ارز اعلامی» با توجه به اینکه مرجع اعلام نرخ رسمی ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است و برنامه بانک مرکزی نیز</p>			

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>تک‌نرخی شدن ارز می‌باشد، اعلام سایر نرخ‌ها رسمیت بخشیدن به آن است. نرخ اعلام شده توسط بانک مرکزی که در هر حال یک نرخ مشخص می‌باشد، مبنای محاسبات در گمرک جمهوری اسلامی است و جایگزینی این عبارت موجب تسهیل اجرای قانون خواهد شد.</p>			
<p>ماده (۳) - در بند «خ» ماده (۱) قانون عبارت «هزینه حمل و نقل و» حذف می‌شود.</p>	<p>چنانچه در ردیف قبل در خصوص اصلاحات پیشنهادی برای بند «ح» ماده (۱) بیان شد، نحوه محاسبه هزینه حمل و نقل مندرج در قانون فعلی با مشکلات اجرایی متعددی روبرو است و می‌تواند موجب اعمال سلیقه و فساد شود. استعمال هزینه حمل بر اساس مقدار و وسیله حمل و سایر شرایط متفاوت است و به صورت دقیق قابل احصا نیست. علاوه بر اینها، باتوجه به اینکه در ماده قانونی به قیمت آزاد کالا در نزدیک‌ترین بازار داخلی عمده‌فروشی محل کشف اشاره شده است، موضوع هزینه حمل و نقل در آن مستتر است و نیازی به اضافه شدن ندارد. به عبارتی در شرایط کنونی ممکن است هزینه حمل و نقل دو مرتبه محاسبه شود؛ هرچند در محاسبه دقیق میزان آن نیز مشکلات اجرایی وجود دارد.</p>	<p>«خ» - ارزش کالای قاچاق خروجی: عبارت است از قیمت آزاد کالا در نزدیک‌ترین بازار داخلی عمده‌فروشی محل کشف به اضافه هزینه حمل و نقل و هزینه‌هایی مانند عوارض ویژه صادراتی و همه یارانه‌هایی که به آن کالا تعلق می‌گیرد.</p>	<p>بند «خ» ماده (۱)</p>	<p>۳</p>
<p>ماده (۴) - در بند «د» ماده (۱) قانون واژه‌های «بالاترین» و «اعلامی» حذف می‌شوند.</p>	<p>با توجه به توضیحات داده شده در دو ماده قبل، مرجع اعلام نرخ رسمی ارز، بانک مرکزی است و تنها یک نرخ برای اعمال در محاسبات توسط بانک مرکزی اعلام می‌شود.</p>	<p>«د» - بهای ارز: بالاترین نرخ اعلامی ارز که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمان کشف اعلام می‌گردد.</p>	<p>بند «د» ماده (۱)</p>	<p>۴</p>

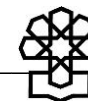
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			کلمه اعلام در متن فعلی قانون دو بار ذکر شده است و نیاز به اصلاح نگارشی دارد.	
۵	بند «ز» ماده (۱)	«ز»- اسناد خلاف واقع: اسنادی است که در آن خصوصیات کالای ذکر شده از حیث نوع، جنس، تعداد و وزن با اسناد تطابق ندارد و این موجب می‌شود که ارزش کالا و به تبع حقوق ورودی کالا متفاوت باشد. در موارد زیادی کم پرداختن حقوق ورودی ناشی از همین سوءاستفاده از قانون بوده است. تبدیل عبارت مذکور به عدم تطبیق «از حیث نوع، جنس یا سایر خصوصیات» مانع از سوءاستفاده قانون‌شکنان از ظاهر قانون خواهد بود.	منحصر نمودن اختلاف در «نوع، جنس، تعداد و وزن» فاقد توجیه منطقی است و گاه قاچاقچیان با سوءاستفاده از الفاظ قانون به انحاء مختلف توجیهی برای مطابقت کالا با اسناد آورده‌اند که منتهی به براءت آنان گردیده است. مثلاً «نام کالا»، «محل تولید»، «مستعمل یا نو بودن» یا «برند» کالا با اسناد تطابق ندارد و این موجب می‌شود که ارزش کالا و به تبع حقوق ورودی کالا متفاوت باشد. در موارد زیادی کم پرداختن حقوق ورودی ناشی از همین سوءاستفاده از قانون بوده است. تبدیل عبارت مذکور به عدم تطبیق «از حیث نوع، جنس یا سایر خصوصیات» مانع از سوءاستفاده قانون‌شکنان از ظاهر قانون خواهد بود.	ماده (۵)- بند «ز» ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شوند: «ز»- اسناد خلاف واقع: اسنادی است که در آن خصوصیات کالای ذکر شده از حیث نوع، جنس یا سایر خصوصیات با محموله یا کالای مندرج در اظهارنامه تطبیق ننماید و یا جعلی باشد. تبصره «۱»- علاوه بر مواردی که در بند «ح» و «ج» ماده (۱۱۳) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و اصلاحات بعدی آن، قاچاق محسوب می‌شود، وجود هرگونه کالای اضافی بیش از پانزده درصد (۱۵٪) در واحد کالا از قبیل: تعداد یا وزن که حسب مورد در تعیین حقوق ورودی مؤثر است، چه در کالای هم‌نام یا هم‌نوع یا غیر هم‌نام یا غیر هم‌نوع همراه کالای اظهار شده در رویه ورود قطعی نیز قاچاق محسوب می‌شود. تبصره «۲»- میزان مغایرت پانزده درصد (۱۵٪) موضوع این بند و تبصره «۱» صرفاً در خصوص کشف مغایرت قبل از ترخیص است و هرگونه مغایرت به هر میزان در خصوص کالای ترخیص یا خارج شده قاچاق محسوب می‌شود.

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>در نظر گرفتن ارفاق پیشنهاد می‌گردد «وجود هرگونه کالای اضافی بیش از پانزده درصد (۱۵٪) در واحد کالا» که اظهار نشده باشد قاچاق محسوب گردد.</p> <p>قاچاق بودن محموله اضافی اظهار نشده در صورتی است که در تعیین حقوق ورودی مؤثر باشد. زیرا در فرض مؤثر نبودن، به احتمال زیاد، متخلف قصد قاچاق نداشته و صرفاً یک خطا صورت گرفته است.</p> <p>جهت جلوگیری از ابهام یا سوءاستفاده مجدد آتی، لازم به ذکر است که قاچاق نبودن مغایرت کمتر از ۱۵ درصد، صرفاً در خصوص کشف مغایرت قبل از ترخیص کالا است و هر گونه مغایرت به هر میزان در خصوص کالای ترخیص یا خارج شده قاچاق محسوب می‌شود. زیرا در فرض اخیر قاچاقچی قصد مجرمانه خود را به منصفه ظهور قرار داده است.</p>	
۶	بند «ژ» ماده (۱)	<p>اسناد مثبت گمرکی: عبارت است از اصل سند پروانه ورود گمرکی، پته گمرکی، قبض سپرده موجب ترخیص کالا، حواله فروش و یا قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب، پروانه عبور (ترانزیت)، پروانه مرجوعی، پروانه ورود موقت، پروانه ورود موقت برای پردازش، پته عبور، پروانه کران‌بری (کابوتاژ)، پروانه صادراتی،</p>	<p>در قوانین سایر کشورها و کنوانسیون‌های بین‌المللی اسنادی مانند کارنه تیر و کارنه دو پاساژ نیز جزو اسناد مثبت محسوب می‌شوند و از این رو اصلاح مندرج در لایحه مناسب می‌باشد.</p> <p>علاوه بر مورد فوق با توجه به اجرایی شدن سامانه جامع گمرکی برخی از اسناد مثبت گمرکی مانند اصل پروانه، تحویل صاحب کالا نمی‌شود و تأیید الکترونیکی گمرک توسط کد شناسایی متعلقه، کافی به مقصود است.</p> <p>متصل شدن تمام دستگاه‌های صادرکننده اسناد مذکور به سامانه جامع می‌تواند موجب تسهیل مدیریت و تشکیل بانک</p>	<p>ماده (۶) - در بند «ژ» ماده (۱) قانون بعد از عبارت «اصل»، عبارت «و یا تأییدیه الکترونیکی سند پروانه» و همچنین بعد از عبارت «پروانه کران‌بری (کابوتاژ)»، عبارت «کارنه تیر و کارنه دو پاساژ» اضافه می‌شود.</p>

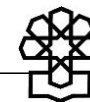
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		پروانه صدور موقت و کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی و کارت هوشمند که توسط گمرک تکمیل و تأیید می‌شود مشروط بر اینکه مشخصات مذکور در این اسناد با مشخصات کالا از هر حیث تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد.	جامع اطلاعاتی و کنترل مناسب تبادل کالاهای تجاری شود. کران‌بری یا کابوتاژ رویه‌ای گمرکی است که در آن کالای داخلی از یک مرزی از راه دریا یا رودخانه مرزی به گمرک مرزی دیگر منتقل می‌شود.	
۷	بند «ش» ماده (۱)	«ش»- قاچاقچی حرفه‌ای: شخصی است که بیش از سه بار مرتکب قاچاق در هر مرتبه بیش از ده میلیون ریال باشد.	شبهه‌ای که در بسیاری از مراجع رسیدگی کننده وجود دارد و باعث گردیده که مبارزه با قاچاقچیان حرفه‌ای با جدیت انجام نگیرد؛ این است که تصور می‌شود منظور از عبارت «مرتکب قاچاق شود» احراز قضایی ارتکاب قاچاق است. بر این اساس لازم می‌دانند که فرد قبلاً به ارتکاب قاچاق محکوم شده باشد یا حداقل تعقیب وی شروع شده باشد. این درحالی است که قاچاقچیان حرفه‌ای عمدتاً از به دام افتادن می‌گریزند و احتمال تشکیل پرونده (به طریق اولی محکومیت) در مورد این افراد کمتر است.	ماده (۷)- بند «ش» ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: «ش»- قاچاقچی حرفه‌ای: شخصی است که بیش از سه بار مرتکب قاچاق شود، اعم از اینکه در هر مرتبه تعقیب شده یا نشده باشد و ارزش کالا یا ارز قاچاق در هر مرتبه بیش از یک صد میلیون ریال باشد.

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			دست به قاچاق زده‌اند. منظور قانونگذار در زمان تصویب قانون، از قاچاقچی حرفه‌ای آنچنان که از مشروح مذاکرات قبلی هم به خوبی برمی‌آید، کسی است که قبلاً چندین مرتبه مرتکب قاچاق شده باشد و مجدداً در حین ارتکاب قاچاق دستگیر شده باشد، چه در مرتبه‌های قبلی مورد تعقیب قرار گرفته باشد، چه نگرفته باشد. همچنین؛ احراز چند «ارتکاب» در همان پرونده جاری نیز برای تحقق وصف حرفه‌ای کفایت می‌کند. لذا؛ پیشنهاد می‌گردد عبارت «اعم از اینکه در هر مرتبه تعقیب شده یا نشده باشد» برای رفع شبهات ایجاد شده و نیز جلوگیری از سوءاستفاده قاچاقچیان از ظاهر قانون برای تحمل مجازات کمتر اضافه گردد.	
۸	ماده (۲)	«ماده (۲) - علاوه بر مصادیقی که در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ ذکر شده است، موارد زیر نیز قاچاق محسوب می‌شود: ...»	شمول «اصلاحات بعدی قانون امور گمرکی» باعث رفع ابهام می‌گردد. متأسفانه برخی مراجع رسیدگی‌کننده این توهم را ایجاد کرده‌اند و در مواردی این تفسیر ناصواب مستمسک تبریته قاچاقچیان شده است.	ماده (۸) - در صدر ماده (۲) قانون بعد از عبارت «قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲»، عبارت «و اصلاحات بعدی آن» اضافه می‌شود.
۹	بند «الف» ماده (۲)	«الف» - برنگرداندن کالای اظهار شده به عنوان خروج موقت یا کران‌بری به کشور در مهلت مقرر در صورت ممنوع یا مشروط بودن صادرات قطعی آن کالا	در بند «ج» ماده (۱۱۳) قانون امور گمرکی موضوع به شرح زیر توضیح داده شده است: «ماده (۱۱۳) قانون امور گمرکی - موارد زیر قاچاق گمرکی محسوب می‌شود: ... بند «ج» - وسایل نقلیه و کالایی که صدور قطعی آن ممنوع یا مشروط است و به‌عنوان خروج موقت یا کران‌بری (کابوتاژ) ورود کالا عمدی نیست، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و	ماده (۹) - در بند «الف» ماده (۲) قانون عبارت «به ترتیب مقرر در قانون امور گمرکی»، جایگزین عبارت «در مهلت مقرر در صورت ممنوع و یا مشروط بودن صادرات قطعی آن کالا» می‌شود و یک تبصره به شرح زیر به آن الحاق می‌شود: تبصره - مصادیق موارد قوه قهریه (فورس‌ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و

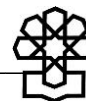
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>اظهار شده باشد و ظرف مهلت مقرر به قلمرو گمرکی وارد نگردد. موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست از این حکم مستثنی است.»</p> <p>لازم به توضیح است که کران‌بری یا کابوتاژ رویه‌ای گمرکی است که در آن کالای داخلی از یک گمرک مرزی از راه دریا یا رودخانه مرزی به گمرک دیگر منتقل می‌شود.</p> <p>بنابراین در قانون امور گمرکی، مصادیق فورس‌ماژور و غیرعمدی بودن مستثنی شده است و در این موارد برنگرداندن کالا به معنای قاچاق نمی‌باشد. این اصلاح در مواردی که مشکلاتی در مرجوع نمودن کالا به کشور برای پیمانکاران ایرانی در کشورهای همسایه ایجاد گردد و یا در خصوص ارسال قطعات و دستگاه‌ها برای تعمیر به خارج کشور قابلیت اجرا خواهد داشت. به دلیل اخذ ضمانتنامه برای مرجوع نمودن کالا در این موارد از تضامین اخذ شده استفاده می‌شود.</p> <p>شایان توجه است که در بند «ب» ماده (۱۱۳) برای پیمانکاران خارجی که کالا را به کشور ما ورود موقت می‌کنند این امر پیش‌بینی شده است که در صورت عمدی نبودن عدم خروج کالا، بر علیه ایشان اعلام جرم نشود و این حکم در راستای رفع تبعیض بین این دو می‌باشد.</p> <p>تفاوت قانون فعلی با متن لایحه پیشنهادی در این موضوع است که مطابق قانون فعلی عمدی بودن و یا فورس‌ماژور</p>	<p>ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			بودن برنگرداندن کالا باید به تشخیص مرجع قضایی احصا شود ولی در صورت تصویب لایحه از این به بعد گمرک مرجع تشخیص عمدی بودن یا عمدی نبودن و موارد فورس‌ماژور خواهد بود که این امر هر چند می‌تواند موجب تسهیل تجاری شود ولی باید به صلاحیت گمرک در تشخیص این‌گونه موارد و پیشگیری از فساد اداری نیز توجه نمود.	
۱۰	بند «ب» ماده (۲)	«ب» - اضافه کردن کالا به محموله عبوری (ترانزیتی) خارجی و تعویض یا کاهش محموله‌های عبوری در داخل کشور	در انتهای این بند از قانون فعلی به عبارت (عبوری در داخل کشور) اشاره شده و این امکان وجود دارد که به اشتباه تصور شود صرفاً محدود به عبور داخلی است. از این رو در لایحه پیشنهاد شده است که به عبارت (اعم از رویه عبور داخلی و خارجی) تصریح شود. عبارت اعم از رویه عبور داخلی و خارجی باعث شفافیت قانون خواهد شد.	ماده (۱۰) - در بند «ب» ماده (۲) قانون، بعد از عبارت «محموله‌های عبوری»، عبارت «اعم از رویه عبور داخلی و خارجی» اضافه می‌شود.
۱۱	بند «پ» ماده (۲)	«پ» - اظهار کالا به گمرک با ارائه اسناد و یا مجوزهای جعلی	هدف اصلی از این بند در قانون آن است که ریسک قاچاق کالا برود و اشخاص اقدام به جعل اسناد برای اظهار و ترخیص کالا ننمایند. به خصوص که جعل مجوزها می‌تواند آثار مخربی در سلامت و بهداشت و عدم رعایت استانداردها شود. در مواردی به دلایل تحریم و عدم امکان دریافت سیاهه خرید و گواهی مبدأ معتبر این اسناد فاقد اصالت مبدأ بوده است که این موارد به معنای جعلی محسوب نشده و می‌تواند به موجب مصوباتی از جمله ستاد تدابیر ویژه اقتصادی تعیین تکلیف شود. در هر حال لازم است بین جعل اسناد رسمی از قبیل	ماده (۱۱) - بند «پ» ماده (۲) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود: «پ» - اظهار کالا به گمرک و یا ترخیص یا خروج کالا از اماکن گمرکی با ارائه مجوزها یا اسناد جعلی. تبصره - اسناد موضوع این بند توسط ستاد با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن، تجارت و اطلاعات تهیه و ظرف مدت یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

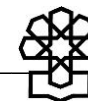
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			مجوزهای رسمی و اسناد بانکی و بارنامه حمل با سایر اسنادی که به دلیل عدم تأیید منشأ کالا در زمان تحریم صادر می‌شود تفاوت قایل شد. بنابراین می‌توان موضوع مجوزهای جعلی را از اسناد، تفکیک کرده و به صراحت به اسناد مثبت گمرکی جعلی اشاره کرد. پرواضح است که در ارائه مجوز جعلی بحث سوءنیت محرز است و بحث اشتباه سهوی موضوعیت ندارد.	
۱۲	بند «ث» ماده (۲)	«ث» - ورود کالای موضوع بند «ر» ماده (۱۲۲) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲	در ماده (۱۲۲) قانون امور گمرکی آمده است که «ورود قطعی کالاهای مشروحه زیر ممنوع است: ... کالاهای دارای نشانی یا نام یا علامت یا مشخصات دیگری بر روی خود کالا یا روی لفاف آنها به منظور فراهم کردن موجبات اغفال خریدار و مصرف‌کننده نسبت به سازنده یا محل ساخت یا خواص یا مشخصات اصلی آن کالا» هرچند هدف از این حکم قانونی، بالا بردن ریسک اقدام به ورود کالاهایی است که با هدف اغفال خریدار تولید شده‌اند. با این حال این‌گونه کالاها که مطابق قانون امور گمرکی ممنوع‌الورود هستند قابل ترخیص نبوده و در خصوص شمول آن به قوانین قاچاق نیز ابهام وجود دارد. زیرا در صورت تشخیص مغایرت نام یا علامت کالا باید از ترخیص آن خودداری و مطابق قوانین حسب مورد مرجوع و یا رفع مغایرت انجام گیرد.	ماده (۱۲) - به انتهای بند «ث» ماده (۲) قانون، عبارت «به داخل کشور» اضافه می‌شود.

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>در خصوص این بند این ابهام نیز وجود دارد که منظور از ورود کالا مصداق ورود به سرزمین اصلی است و یا مناطق آزاد را نیز شامل می‌شود. همچنین ورود کالای موضوع بند «ر» به گمرک نباید قاچاق محسوب شود، اثر داشتن بند «ث» ماده (۲) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در صورتی است که ورود آن «به کشور» مصداق قاچاق باشد و منظور قانونگذار نیز از تصویب بند «ث» همین بوده که به خوبی از مشروح مذاکرات قبلی این امر مشهود است.</p> <p>در حال حاضر در رویه عملی دادگاه‌ها ابهام به وجود آمده است بسیاری از پرونده‌هایی که واقعاً قاچاق بوده، حکم برائت گرفته‌اند؛ از این رو با اشاره ورود کالا «به داخل کشور» این ابهام مرتفع می‌گردد.</p> <p>با توجه به موارد فوق کالاهایی که با هدف اغفال مشتری به کشور وارد و به گمرک اظهار می‌شوند معمولاً عودت داده نمی‌شوند و از مسیر غیرقانونی مجدداً به کشور باز می‌گردند و موجب بروز معطلاتی برای جامعه به دلیل مصرف کالای بی کیفیت و جعلی شده است.</p>			

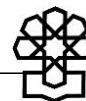
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۱۳	بند «ج» ماده (۲)	«ج»- اظهار کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی بدون اخذ مجوز قانونی از مراجع ذیربط با قصد متقلبانه	<p>یکی از بندهای قاچاق که همیشه محل تردید و تفسیر و اختلاف بوده؛ بند «ج» ماده (۲) بوده است. از یک سو مشخص نیست که «مراجع ذیربط» کدامند تا نبود مجوز آن مراجع باعث تحقق قاچاق باشد. در مواردی بین خود مراجع نیز اختلاف شده است و دقت در وظایف محوله هر یک از سازمان‌های دخیل نشان می‌دهد که وزارت صنعت، معدن و تجارت متولی صدور این مجوزهاست. در مواردی سوءاستفاده از این ابهام باعث تیرنه شدن قاچاقچی از اتهام قاچاق شده است. چون مجوز بی‌ربطی را از طریق دیگری که اخذ آن به واسطه ناآشنایی یک سازمان به این مباحث یا حتی با تبانی با یکی از آشنایان آسان بوده، تحصیل کرده و ارائه داده است. مثلاً کالای فرهنگی بوده، از وزارت ارشاد مجوز اخذ کرده است.</p> <p>از سوی دیگر، با توجه به زمان وقوع این جرم که مرحله اظهار کالا می‌باشد، لازم است که مشخص شود منظور قانونگذار از این بند ماده (۲) چه بوده است تا گمرک در اعمال آن و احراز وقوع قاچاق جهت گزارش جرم با ابهام مواجه نباشد.</p> <p>در این بند تنها مرجع ذیربط «وزارت صنعت، معدن و تجارت» است. همچنین لازم است که «ضوابط اعطای مجوز در خصوص نحوه ورود این کالاها» مشخص شود، زیرا تاکنون ضابطه‌ای در این خصوص مقرر نگردیده است.</p> <p>بهترین پیشنهاد این است که ضوابط اعطای مجوز در خصوص</p>	<p>ماده (۱۳)- بند «ج» ماده (۲) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:</p> <p>«ج»- اظهار کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی بدون اخذ مجوز قانونی از وزارت صنعت، معدن و تجارت.</p> <p>تبصره- ضوابط اعطای مجوز در خصوص نحوه ورود این کالاها به کشور با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>نحوه ورود این کالاها به کشور با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه شود و ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برسد.</p>			
<p>ماده (۱۴) - بند «ح» ماده (۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: «ح» - خروج کالاهای وارداتی تجمیع شده مشمول تسهیلات قانون ساماندهی مبادلات مرزی از استان مرزی بدون رعایت تشریفات قانونی یا تجمیع تجاری این کالاها یا تجمیع تجاری کالاهای مسافری.</p>	<p>اصلاح این بند از ماده به شرح روبرو، در راستای ایجاد جرم مانع و جلوگیری از تجمیع کالاهای مشمول تسهیلات قانون ساماندهی مبادلات مرزی (که در نهایت منجر به وقوع قاچاق خواهد شد) و نیز تدقیق کالاهای مشمول پیشنهاد می‌گردد.</p>	<p>«ح» - خروج کالاهای وارداتی تجمیع شده مسافری و کالاهای مشمول تسهیلات مرزنشینی و ملوانی از استان‌های مرزی، بدون رعایت تشریفات قانونی</p>	<p>بند «ح» ماده (۲)</p>	<p>۱۴</p>

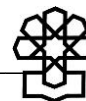
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۱۵	بند «خ» ماده ۲	خ- عدم رعایت ضوابط تعیین شده از سوی دولت یا نداشتن مجوزهای لازم از بانک مرکزی برای ورود، خروج، خرید، فروش یا حواله ارز	به جهت پیش‌بینی ماده (۲) مکرر الحاقی (ماده ۱۷ لایحه) که مصادیق قاچاق ارز را به تفصیل ذکر کرده است. به دلایل توجیهی مذکور در آن ماده توجه شود.	ماده (۱۵)- بند «خ» ماده (۲) قانون حذف می‌شود.
۱۶	تبصره الحاقی به ماده (۲)		یکی از شگردهای قاچاق کالا اظهار کالا با مجوزهایی غیر از مجوزهای لازم برای کالای اظهار شده است. در قاچاق هدف قاچاقچی یا نپرداختن حقوق ورودی است، یا دور زدن مجوزهای لازم. در مواردی قاچاقچیان، با علم به اینکه دریافت مجوز لازم غیرممکن، زمان‌بر، هزینه‌بر یا به‌طور کلی دشوار است، اقدام به دریافت مجوز بی‌ارتباط با مجوز لازم می‌کنند و کالا را با این‌گونه مجوزها وارد یا صادر می‌کنند. اظهار کالا با مجوز جعلی قبلاً قاچاق اعلام شده بود، اما این خلأ در قانون وجود دارد و متأسفانه هم‌اکنون سوءاستفاده‌های بسیاری انجام گرفته است. جهت جلوگیری از سوءاستفاده قاچاقچیان از خلأ قانونی موجود و تفکیک آن از موارد اشتباه محض، پیشنهاد شده	ماده (۱۶)- یک تبصره به شرح زیر به انتهای ماده (۲) قانون الحاق می‌شود: تبصره- اظهار کالای مجاز مشروط تحت عنوان کالای مجاز و یا کالای مجاز مشروط دیگری با مجوزهایی غیر از مجوزهای لازم برای کالای اظهار شده تخلف گمرکی محسوب و جریمه‌ای معادل ۲۰ تا ۱۰۰ درصد ارزش کالای موضوع این بند به تشخیص گمرک اخذ می‌گردد. رسیدگی به اعتراض صاحب کالا یا نماینده قانونی وی برابر تشریفات مقرر در قانون امور گمرکی خواهد بود. مغایرت موضوع این بند و تبصره «۱» صرفاً در خصوص کشف مغایرت قبل از ترخیص است و هرگونه مغایرت به هر نحو در خصوص کالای ترخیص یا خارج شده قاچاق محسوب می‌شود.

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>است که اظهار کالا با مجوزهایی غیر از مجوزهای لازم برای کالای اظهار شده، قبل از ترخیص کالا تخلف گمرکی و کشف هرگونه مغایرت در مجوزهای قانونی لازم برای ترخیص کالا بعد از ترخیص کالا قاچاق محسوب شود.</p>	
۱۷	ماده (۲) مکرر الحاقی		<p>در حال حاضر در مورد قاچاق ارز تنها به ذکر عبارت «عدم رعایت ضوابط تعیین شده از سوی دولت یا نداشتن مجوزهای لازم از بانک مرکزی برای ورود، خروج، خرید، فروش یا حواله ارز» در قالب بند «خ» ماده (۲) قانون اکتفا شده است. به دلایل زیادی لازم است وضعیت فعلی اصلاح شود و اختیار جرم‌انگاری از دولت و بانک مرکزی سلب شده (مطابق اصل قانونی بودن جرم و مجازات و غیرقانونی بودن جرم‌انگاری احاله‌ای) و قانونگذار مصادیق قاچاق ارز را همانند قاچاق کالا معین نماید. در ادامه به برخی از این دلایل اشاره می‌شود:</p> <p>۱. در بحث جرم‌انگاری، رویه صحیح آن است که تعریف و مصادیق جرم به طور صحیح و شفاف در قانون بیان گردد؛ نه اینکه تعیین مصادیق آن به آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها</p>	<p>ماده (۱۷) - یک ماده به عنوان ماده (۲) مکرر به بعد از ماده (۲) قانون به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۲) مکرر - موارد زیر قاچاق ارز محسوب می‌شود:</p> <p>الف) ورود یا خروج ارز از کشور بدون رعایت تشریفات قانونی یا از مسیرهای غیرمجاز.</p> <p>ب) هرگونه اقدام به خروج ارز از کشور بدون رعایت تشریفات قانونی یا از مسیرهای غیرمجاز به شرط احراز در مراجع ذی‌صلاح با استناد به قرائن و امارات موجود.</p> <p>پ) انجام هر عملی که در کشور عرفاً معامله ارز محسوب می‌شود از قبیل خرید، فروش و حواله توسط اشخاصی غیر از صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی در صورتی که طرف معامله صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری داخلی دارای</p>

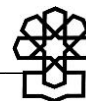
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>واگذار گردد. زیرا دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها به اقتضای روز و با سرعت بیشتری نسبت به قوانین تغییر می‌کنند و نمی‌توان انتظار داشت که همه مردم از این مقررات آگاه هستند. از این گذشته، مردم نسبت به قوانین آگاه فرض می‌شوند، نه نسبت به آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها؛ لذا این شیوه جرم‌انگاری خلاف موازین حقوق کیفری است. حتی خلاف قانون اساسی نیز بوده و شورای نگهبان نیز در گذشته به این مسئله توجه دقیق نداشته است.</p> <p>۲. با توجه به تعریف فعلی هرگونه ضابطه‌ای که دولت و بانک مرکزی در حوزه خرید و فروش ارز تعیین نماید موجب می‌شود که تخلف از آن قاچاق محسوب شود؛ در حالی که بسیاری از ضوابط تعیینی مذکور صرفاً ارائه رهنمود بوده و نقض آنها چنان معضلی محسوب نمی‌شود که تخلف از آن شایسته اعمال ضمانت اجراهای قاچاق باشد. حتی دیده شده است که واضعان مقررات حوزه خرید و فروش ارز در دولت و بانک مرکزی اساساً قصد تحمیل این ضمانت اجراها را ندارند و بدون توجه به این مقررات، ضوابط خرید و فروش را تعیین می‌کنند. برای مثال یکی از ضوابط خرید و فروش اعلام نرخ ارز در محل است؛ طبیعتاً نقض این مقررره با توجه به اینکه یکی از ضوابط تعیینی محسوب می‌شود باید طبق تعریف موجود قاچاق محسوب شود؛ (یعنی در شرایط کنونی اگر صراف قیمت دلار را در پیادروی درب صرافی خود برای</p>	<p>مجاز مذکور نباشد.</p> <p>معاملاتی که با مجوز بانک مرکزی و در حدود ضوابط تعیین شده این بانک توسط اشخاصی نظیر واردکنندگان و صادرکنندگان و معامله‌گران در بورس‌های کالایی صورت می‌گیرد، از شمول این بند و بند «ت» خارج است.</p> <p>معامله‌گرانی که از آن جهت که توسط صرافی یا غیر آن انجام می‌شود.</p> <p>معامله‌گرانی، معامله‌ای است که تحویل ارز و ریال به روز یا روزهای آینده موکول شده ولی منجر به تحویل ارز نمی‌شود یا از ابتدا قصد تحویل ارز وجود نداشته است و قصد طرفین تنها تسویه می‌شود که تفاوت قیمت ارز است.</p> <p>انجام کارگزاری خدمات ارزی در داخل کشور برای اشخاص خارج از کشور، بدون داشتن مجوز انجام عملیات صرافی از بانک مرکزی. کارگزار شخصی است که مابه‌ازای ارز معامله شده را در کشور دریافت می‌نماید.</p> <p>عدم ثبت معاملات ارزی در سامانه ارزی یا ثبت ناقص یا خلاف واقع اطلاعات مربوط به معاملات مذکور در این سامانه توسط صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی.</p> <p>عدم ارائه فاکتور معتبر یا ارائه فاکتور خلاف واقع یا دارای اطلاعات ناقص به مشتری توسط صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی.</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>ح) عرضه، حمل یا نگهداری ارز فاقد فاکتور معتبر یا فاقد مجوز مشخص است که وضع‌کننده این ضابطه (یعنی بانک مرکزی) و ورود توسط اشخاصی غیر از صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - ظاهراً یک قاعده صنفی بنا نهاده و قصد نداشته است تا یک مصداق قاچاق خلق نماید.</p> <p>۳. تعریف موجود مانع وضع قواعدی از سوی دولت به‌عنوان تعریف صنفی است؛ زیرا دولت یا باید ضابطه تعیین کند و ضمانت اجرای آن مجازات‌های قاچاق باشد، یا اساساً ضابطه تعیین نکند. حد وسطی وجود ندارد که دولت ضابطه تعیین نماید و متخلفان را با ضمانت اجراهای صنفی نظیر تعطیلی موقت مؤسسه با جریمه نقدی و... تشبیه نماید.</p> <p>۴. رویه موجود خلاف اصل (۳۶) قانون اساسی است که اصل قانونی بودن جرم و مجازات را به صراحت بیان کرده است. در گسترده شدن تعریف قاچاق ارز و شمول آن بر موارد بی‌ارزشی نظیر عدم اعلام نرخ ارز در محل در عمل سبب می‌شود که قضات برای اجتناب از تحمیل مجازات به مرتکبین آن، تفسیرهایی را بپذیرند که بعضاً مصادیق واقعی مدنظر مقنن را نیز می‌توان قاچاق دانست؛ برای مثال بعضی از قضات عبارت «ضوابط تعیینی دولت» را شامل مقررات بانک مرکزی نمی‌دانند و با این تفسیر مواردی نظیر عدم اعلام نرخ ارز در محل را که مقرر بانک مرکزی است از شمول تعریف قاچاق خارج کرده‌اند. اما این تفسیر ناصواب سبب این نتیجه مضحک می‌شود که «ورود و خروج ارز بدون رعایت</p>	<p>ح) عرضه، حمل یا نگهداری ارز فاقد فاکتور معتبر یا فاقد مجوز مشخص است که وضع‌کننده این ضابطه (یعنی بانک مرکزی) و ورود توسط اشخاصی غیر از صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - ظاهراً یک قاعده صنفی بنا نهاده و قصد نداشته است تا یک مصداق قاچاق خلق نماید.</p> <p>۳. تعریف موجود مانع وضع قواعدی از سوی دولت به‌عنوان تعریف صنفی است؛ زیرا دولت یا باید ضابطه تعیین کند و ضمانت اجرای آن مجازات‌های قاچاق باشد، یا اساساً ضابطه تعیین نکند. حد وسطی وجود ندارد که دولت ضابطه تعیین نماید و متخلفان را با ضمانت اجراهای صنفی نظیر تعطیلی موقت مؤسسه با جریمه نقدی و... تشبیه نماید.</p> <p>۴. رویه موجود خلاف اصل (۳۶) قانون اساسی است که اصل قانونی بودن جرم و مجازات را به صراحت بیان کرده است. در گسترده شدن تعریف قاچاق ارز و شمول آن بر موارد بی‌ارزشی نظیر عدم اعلام نرخ ارز در محل در عمل سبب می‌شود که قضات برای اجتناب از تحمیل مجازات به مرتکبین آن، تفسیرهایی را بپذیرند که بعضاً مصادیق واقعی مدنظر مقنن را نیز می‌توان قاچاق دانست؛ برای مثال بعضی از قضات عبارت «ضوابط تعیینی دولت» را شامل مقررات بانک مرکزی نمی‌دانند و با این تفسیر مواردی نظیر عدم اعلام نرخ ارز در محل را که مقرر بانک مرکزی است از شمول تعریف قاچاق خارج کرده‌اند. اما این تفسیر ناصواب سبب این نتیجه مضحک می‌شود که «ورود و خروج ارز بدون رعایت</p>			

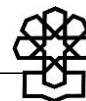
متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>فوراً به اطلاع عموم برسد.</p> <p>تبصره «۵»- متخلفین از سایر ضوابط ارزی تعیینی توسط بانک مرکزی به جریمه نقدی معادل یک چهارم موضوع تخلف و دو یا چند مورد از محرومیت‌های موضوع ماده (۶۹) این قانون محکوم می‌شوند. این ضمانت اجرا مانع از اعمال ضمانت‌اجراهای مقرر در سایر قوانین و مقررات نیست. رسیدگی به تخلف موضوع این تبصره در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است.</p>	<p>تشریفات» نیز با توجه به اینکه مقررات آن را بانک مرکزی تعیین کرده است قاچاق محسوب نشود.</p> <p>همچنین، در راستای مبارزه با قاچاق ارز، تعیین تکلیف وضعیت صرافی‌های غیرمجاز و تعیین دقیق تشریفات قانونی مربوط به ورود، خروج و معامله ارزی ضروری است.</p>			
<p>ماده (۱۸)- ماده (۳) قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره آن به عنوان تبصره «۱» ابقاء و سه تبصره به عنوان تبصره‌های «۲»، «۳» و «۴» به آن الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۳)- به منظور سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت در حوزه امور اجرائی، پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز متشکل از وزیران دادگستری، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، کشور، امور خارجه، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، جهادکشاورزی، نفت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات یا معاونان ذیربط آنان و دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون‌های اقتصادی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس و رؤسای سازمان‌های تعزیرات حکومتی، جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی،</p>	<p>در حال حاضر در خصوص نصاب رسمیت، اتخاذ تصمیم در ستاد و نظایر آن خلأهایی وجود دارد و برای رفع این خلأ چند راهکار وجود دارد:</p> <p>الف) تعیین تمامی این موارد در قانون توسط مجلس شورای اسلامی که می‌تواند منجر به تعیین تکلیف موضوع به صورت (ب) احاله این‌گونه موارد به آئین‌نامه اجرایی مطابق پیشنهاد لایحه و که به‌دلیل فرابخشی، فراسازمانی و فراقوه‌ای بودن موضوع قاچاق و وظایف ستاد می‌تواند منجر به بروز اختلافاتی میان دستگاه‌های مختلف و اصلاح مکرر آیین‌نامه شود.</p> <p>ج) تعیین تکلیف این موارد توسط اعضای اصلی ستاد در اولین جلسه ستاد در هر دوره و یا سال.</p>	<p>ماده (۳)- به منظور سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت در حوزه امور اجرائی، پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز متشکل از وزیران دادگستری، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، کشور، امور خارجه، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، نفت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا معاونان ذیربط آنان و دو نفر از اعضای کمیسیون‌های</p>	<p>ماده (۳۹) و تبصره‌های الحاقی</p>	<p>۱۸</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		اقتصادی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس رؤسای سازمان‌های تعزیرات حکومتی، جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، بازرسی کل کشور، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رؤسای کل بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران، رئیس مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاون اجتماعی و پیشگیری قوه قضائیه نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه با ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی تشکیل می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از امضای رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه وی با رعایت اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی در ایران، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاون اجتماعی و پیشگیری قوه قضائیه و نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه با ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی تشکیل می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از امضای رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه وی با رعایت اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی در موضوعات مرتبط با قاچاق کالا و ارز برای تمامی دستگاه‌های	شایان توجه است که ترکیب ستاد انحصار به قوه مجریه ندارد و تصمیمات ستاد باید به نحوی باشد که برای تمامی دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های متکفل سیاستگذاری و مبارزه با قاچاق لازم‌الاجرا باشد. در این قانون تفکیک شغافی بین ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دبیرخانه ستاد انجام نشده است و اگر تعریفی از دبیرخانه وجود دارد باید به صورت شفاف عنوان و حدود اختیارات هر یک روشن گردد. می‌توان تعیین ساختار اداری، تشکیلاتی و مالی مربوط به ستاد و دبیرخانه آن و شرح وظایف تفصیلی هر یک از آنها را به آیین‌نامه‌ای که با رعایت اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی به تصویب ستاد رسیده و پس از ابلاغ توسط رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه لازم‌الاجرا است، موکول نمود. الزام دستگاه‌ها به منظور همکاری با ستاد در ارائه اسناد و مدارک با توجه به وظایف ستاد موجب اجرای تکالیف مزبور به صورت مؤثر خواهد شد. باتوجه به موارد فوق می‌توان تمامی موارد مربوط به نحوه تشکیل و دعوت به جلسه، نصاب رسمیت، اتخاذ تصمیم در ستاد و نظایر آن را در قانون مشخص کرد. یکی از دلایل عقیم ماندن برنامه‌های دولت برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز اهمال در اجرای مصوبات ستاد است. لازم است، ضمانت اجرایی برای تخلف از مصوبات ستاد و	صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، بازرسی کل کشور، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رئیس ستاد کل بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران، رئیس ستاد کل معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق اصناف ایران، رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران، دادستان کل کشور و نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه با ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی تشکیل می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از امضای رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه وی با رعایت اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی در موضوعات مرتبط با قاچاق کالا و ارز برای تمامی دستگاه‌های اجرایی و نیروهای انتظامی لازم‌الاجراست. سایر دستگاه‌های مرتبط با امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله قوه قضائیه، نیروهای نظامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران جز در موارد اذن رهبری نیز موظف به رعایت و اجرای مصوبات ستاد می‌باشند. تبصره «۲»- آیین‌نامه مربوط به نصاب رسمیت و اتخاذ تصمیم در جلسات ستاد و نحوه تشکیل و اداره جلسات و نیز ساختار سازمانی و تشکیلات اداری و مالی و شرح وظایف تفصیلی دبیرخانه ستاد، توسط ستاد تهیه و ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

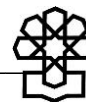
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		<p>اجرائی لازم‌الاجرا است.</p> <p>سایر دستگاه‌های مرتبط با امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله قوه قضائیه، نیروهای نظامی و انتظامی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های عضو ستاد وظیفه دارند در حدود اختیارات این ستاد، همکاری لازم را با آن داشته باشند.</p> <p>تبصره- کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز در استان‌ها به ریاست استاندار و زیر نظر ستاد و حسب مورد با اعضای متناظر ستاد تشکیل می‌شود.</p>	<p>زمان‌بندی اجرای آن در نظر گرفته شود.</p> <p>همچنین یکی از ایرادات موجود دیگر، منظم نبودن جلسات ستاد است. شایسته نیست در نهادی که برای امری جهادی تأسیس شده و امکانات و لوازم بسیاری در اختیار قرار گرفته است، اهمال گردد یا اعضای ستاد از شرکت در این جلسات خودداری نمایند. پیشنهاد می‌گردد که جلسات ستاد حداقل هر دو ماه یکبار تشکیل گردد تا انقطاع بین برنامه‌ها ایجاد نگردد.</p>	<p>تبصره «۳»- تخلف از مصوبات ستاد و زمان‌بندی اجرای آن با اعلام ستاد پس از تصویب دوسوم اعضای آن و نیز تخلف از وظایف مقرر در این قانون یا آیین‌نامه‌های اجرایی آن در صورتی که در این قانون یا سایر قوانین برای آن مجازات شدیدتری تعیین نشده باشد، مستوجب مجازات مقرر در ماده (۵۷۶) قانون مجازات اسلامی مصوب سال ... خواهد بود.</p> <p>تبصره «۴»- رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی که ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون منصوب می‌شود، مکلف به برگزاری جلسات ستاد حداقل هر دو ماه یکبار می‌باشد.</p> <p>جلسات ستاد صرفاً با حضور رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی به عنوان رئیس جلسه برگزار می‌شود.</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>ماده (۱۹) - ماده (۴) قانون و تبصره‌های آن حذف و عنوان «فصل دوم-پیشگیری از قاچاق» به ابتدای ماده (۵) قانون منتقل می‌شود.</p>	<p>با توجه به اصلاحات صورت گرفته در ماده (۳) از جمله اضافه نمودن دادستان کل کشور به اعضای ستاد و جایگزینی آن با معاونت پیشگیری، همچنین در جهت جلوگیری از موازی‌کاری و تداخل وظایف، عدم نیاز به مفاد این ماده در شرایط کنونی اصلاح قانون و جلوگیری از ایجاد اختلاف تفاسیر بعدی این ماده بایستی حذف گردد.</p> <p>جابجایی عنوان فصل، به این دلیل است که ماده (۵) قانون ذاتاً داخل در مقوله پیشگیری است و می‌بایست به فصل تخصصی مربوطه انتقال یابد. به عبارتی اشتباه عنوان فصل در تصویب اولیه قانون رخ داده است.</p>	<p>ماده (۴) - به منظور هماهنگی و نظارت بر اجرای وظایف مندرج در این فصل، ستاد می‌تواند حسب مورد کارگروه‌های کارشناسی از قبیل کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز متشکل از نمایندگان دستگاه‌های عضو ستاد تشکیل دهد.</p> <p>تبصره «۱» - معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه مسئولیت کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را برعهده دارد.</p> <p>تبصره «۲» - کلیه پیشنهادها و تصمیمات این کارگروه‌ها پس از تصویب ستاد، با رعایت مقررات این قانون لازم‌الاجرا است.</p>	ماده (۴)	۱۹

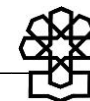
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۲۰	ماده (۵) و تبصره «۳» ذیل ماده (۵)	<p>«ماده (۵) - دولت مکلف است به منظور پیشگیری از ارتکاب قاچاق و شناسایی نظام‌مند آن با پیشنهاد ستاد و پس از ابلاغ رئیس‌جمهور سامانه‌های الکترونیکی و هوشمند جدید مورد نیاز جهت نظارت بر فرایند واردات، صادرات، حمل، نگهداری و مبادله کالا و ارز را ایجاد و راه‌اندازی نماید.</p> <p>... تبصره «۳» - ستاد موظف است از طریق وزارت اطلاعات و با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های ذیربط به تهیه، اجرا و بهره‌برداری از سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق اقدام نماید.</p> <p>کلیه مراکز مرتبط با تجارت داخلی و خارجی کشور، موظف به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق سامانه فوق می‌باشند.</p>	<p>افزافه شدن عبارت (از قبیل سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق) با توجه به عملیاتی شدن این سامانه موجب شفاف شدن موضوع می‌شود.</p> <p>لازم است تبصره «۳» این ماده در راستای اصلاح صدر آن (با توجه به ذکر «سامانه شناسایی و مبارزه با کالا و ارز قاچاق») اصلاح گردد.</p>	<p>ماده (۲۰) - در ماده (۵) قانون بعد از عبارت «مبادله کالا و ارز» عبارت «از قبیل سامانه شناسایی و مبارزه با کالا و ارز قاچاق» اضافه و تبصره «۳» آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>تبصره «۳» - ستاد موظف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های ذیربط به تشخیص ستاد از طریق وزارت اطلاعات به تهیه، اجرا و بهره‌برداری از سامانه موضوع این ماده اقدام نماید.</p> <p>کلیه مراکز مرتبط با تجارت داخلی و خارجی کشور، موظف به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق سامانه فوق می‌باشند.</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>ماده (۲۱) - یک ماده به عنوان ماده (۶) مکرر به بعد از ماده (۶) قانون به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۶) مکرر - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به منظور ابلاغ ضوابط تجاری در فرایندهای تجارت نظیر ضوابط و مقررات مذکور در آیین‌نامه مقررات صادرات و واردات و ضامم آن، «سامانه ضوابط و مقررات تجاری» را ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ایجاد، راه‌اندازی و بهره‌برداری نماید. این وزارت موظف است آخرین ضوابط تجاری را حداکثر ظرف ۲۴ ساعت به صورت الکترونیکی و برخط به کلیه دستگاه‌هایی که مسئولیت اعمال ضوابط یا مقررات تجاری یا نظارت بر آن را بر عهده دارند از جمله سازمان توسعه تجارت و گمرک ابلاغ نماید و دستگاه‌های مزبور موظفند به محض ابلاغ، ضوابط و مقررات مذکور را به صورت سیستمی اعمال نمایند.</p> <p>تبصره «۱» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ضوابط و مقررات تجاری مذکور را در اسرع وقت جهت اطلاع‌رسانی به عموم مردم به طریق مقتضی منتشر نماید.</p> <p>تبصره «۲» - لازم‌الاجرا شدن ضوابط و مقررات تجاری منوط به ابلاغ در سامانه موضوع این ماده و انتشار عمومی آن است.</p>	<p>یکی از ایرادات موجود در زمینه تجارت داخلی و خارجی عدم آشنایی بازرگانان با ضوابط تجاری است. متأسفانه فرایندی برای انتشار و در دسترس عموم قرار دادن ضوابط تجاری وجود ندارد.</p> <p>پیچیدگی و فراوانی ضوابط تجاری و تغییر مکرر، مداوم و سریع این ضوابط به حدی است که حتی یک نفر نیز وجود ندارد که از تمامی این ضوابط آگاه و به آنها مشرف و مسلط باشد.</p> <p>انتشار ضوابط تجاری و در دسترس عموم قرار دادن آنها علاوه بر جنبه‌های آموزشی، جنبه‌های پیشگیرانه نیز دارد.</p> <p>در شرایط کنونی که تجارت داخلی و خارجی و نظارت و کنترل آن به سمت الکترونیکی شدن پیش می‌رود و فرایندهای آن توسط سامانه‌های مختلف مدیریت و کنترل می‌گردد، بهترین راه انتشار ضوابط تجاری از طریق سامانه‌های الکترونیکی است.</p> <p>لذا پیشنهاد می‌شود که ابلاغ ضوابط تجاری در فرایندهای تجارت نظیر ضوابط و مقررات مذکور در آیین‌نامه مقررات صادرات و واردات و ضامم آن، از طریق «سامانه ضوابط و مقررات تجاری» انجام گیرد.</p> <p>«قاعده قبح عقاب بلا بیان» نیز مؤید این امر است که ابتدائاً ضوابط تجاری در دسترس تجار قرار گیرد و ابلاغ شود و پس از آن عدم رعایت ضوابط را قابل سرزنش و عقاب بدانیم.</p>		ماده (۶) مکرر الحاقی	۲۱

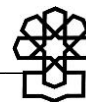
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۲۲	ماده (۶) مکرر ۲ الحاقی		<p>به منظور افزایش هزینه و خطر ارتکاب قاچاق لازم است که مبارزه با کالای قاچاق پس از ارتکاب قاچاق نیز صورت گیرد. دولت مکلف است با ایجاد و استفاده از سامانه‌های هوشمند، جلوگیری از ارائه هرگونه خدمات، نظیر خدمات بانکی، بیمه‌ای، مالی، حمل‌ونقل، نگهداری و گارانتی به کالاهای قاچاق؛ زیرا اگر کالای قاچاق نتواند امکانات لازم برای ورود به بازار را داشته باشد، در نهایت به فروش نرفته، یا موانعی برای رسیدن آن به دست مصرف‌کننده ایجاد خواهد شد. این امر باعث افزایش آمار کشف کالای قاچاق نیز می‌گردد؛ زیرا شناسایی کالای قاچاق از کالای قانونی آسان‌تر می‌گردد. از مزایای این ماده حمایت از تولید داخلی در برابر کالای قاچاق نیز هست. همچنین در نهایت منتهی به پیشگیری از قاچاق نیز می‌شود زیرا این اقدام موجب افزایش هزینه و خطر ارتکاب قاچاق خواهد بود.</p>	<p>ماده (۲۲) - یک ماده به عنوان ماده (۶) مکرر (۲) به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۶) مکرر ۲- به منظور افزایش هزینه و خطر ارتکاب قاچاق، دولت مکلف است با ایجاد و استفاده از سامانه‌های هوشمند، نظیر خدمات بانکی، بیمه‌ای، مالی، حمل‌ونقل، نگهداری و گارانتی به کالاهایی که قاچاق؛ زیرا اگر کالای قاچاق نتواند امکانات لازم برای ورود به بازار را داشته باشد، در نهایت به فروش نرفته، یا موانعی برای رسیدن آن به دست مصرف‌کننده ایجاد خواهد شد. این امر باعث افزایش آمار کشف کالای قاچاق نیز می‌گردد؛ زیرا شناسایی کالای قاچاق از کالای قانونی آسان‌تر می‌گردد. از مزایای این ماده حمایت از تولید داخلی در برابر کالای قاچاق نیز هست. همچنین در نهایت منتهی به پیشگیری از قاچاق نیز می‌شود زیرا این اقدام موجب افزایش هزینه و خطر ارتکاب قاچاق خواهد بود.</p> <p>تولید یا واردات آنها در سامانه‌های قانونی مربوطه ثبت نشده است، جلوگیری شود. کلیه مراکز مرتبط با تجارت داخلی و خارجی کشور موظفند در راستای تحقق این امر، همکاری لازم را با دستگاه‌های متولی این سامانه‌ها داشته باشند.</p> <p>تبصره «۱»- ارائه خدمات مذکور به کالاهای فوق ممنوع بوده و مرتکب به حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌گردد؛ مگر اینکه در این قانون یا قوانین دیگر مجازات شدیدتری پیش‌بینی شده باشد.</p> <p>تبصره «۲»- چنانچه ارائه خدمات، منجر به ورود و ثبت کالای قاچاق در سامانه‌های موضوع این قانون گردد مرتکب به حبس یا جزای نقدی درجه ۶ محکوم می‌گردد؛ مگر اینکه در این قانون یا قوانین دیگر مجازات شدیدتری پیش‌بینی شده باشد.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۲۳	تبصره «۲» ماده (۷)	تبصره «۲»- عرضه و فروش ارز، خارج از واحدهای مجاز تعیین شده توسط دولت به وسیله اشخاص و واحدهای صنفی، ممنوع است و با مرتکبین مطابق قانون رفتار می‌شود.	با توجه به اصلاحات مقرر در ماده (۲) مکرر الحاقی (۱۷) همین لایحه) حذف این تبصره الزامی است.	ماده (۲۳)- تبصره «۲» ماده (۷) قانون حذف می‌شود.
۲۴	تبصره «۴» الحاقی به ماده (۷)		در راستای افزایش توان نظام در مقابله با قاچاق ارز؛ مدیریت بهینه منابع و مصارف ارزی؛ جلوگیری از پولشویی؛ شفاف شدن منشأ ارز واردات؛ شفاف شدن فرایند تخصیص ارز به بازرگانان؛ افزایش سرعت در مدیریت و نظارت بر منابع و مصارف ارزی؛ جلوگیری از واردات صوری جهت سوءاستفاده از ارز؛ جمع‌داده‌ها و یکپارچه‌سازی اطلاعات مربوط به واردات کالا؛ و تکمیل اهداف سامانه جامع تجارت؛ با در نظر گرفتن عدم ایجاد مانع برای سرعت تجارت و واردات کالا؛ پیشنهاد می‌گردد واردات کالا منوط به دریافت شناسه رهگیری معتبر پس از اعلام منشأ ارز در سامانه جامع تجارت گردد و مجوز	ماده (۲۴)- متن زیر به عنوان تبصره «۴» به ماده (۷) قانون الحاق می‌شود: تبصره «۴»- به منظور مقابله با قاچاق ارز و مدیریت منابع و مصارف ارزی، کلیه واردکنندگان کالا موظفند منشأ ارز کالای وارداتی خود را در سامانه موضوع بند «الف» ماده (۶) این قانون، پس از ثبت سفارش و قبل از ترخیص، اظهار نمایند. بانک مرکزی موظف است پس از دریافت اطلاعات منشأ ارز، بلافاصله نسبت به بررسی آن اقدام نموده و در صورت صحت اطلاعات ابرازی، شناسه رهگیری معتبر به اطلاعات مذکور اختصاص دهد. مجوز ثبت سفارش تا قبل از دریافت شناسه رهگیری موضوع این تبصره قابل استناد جهت اظهار و ترخیص در گمرک نیست.

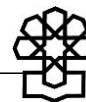
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			ثبت سفارش تا قبل از دریافت شناسه رهگیری موضوع این تبصره قابل استناد جهت اظهار و ترخیص در گمرک نباشد.	
۲۵	تبصره «۲» بند «ب» ماده (۱۱)	تبصره «۲» - هزینه‌های اجرای حکم موضوع این بند از محل اعتبارات موضوع تبصره «۴» ماده (۵) تأمین می‌شود.	فوق‌العاده ویژه قضات مناسب است مستقل از درآمدهای محقق شده از محل اجرای این قانون در محکومیت قاچاق باشد لذا باید درآمد قضات از درآمدهای پایدار بوده و ارتباط آن با صدور رأی محکومیت قاچاق قطع گردد. بنابراین قطع ارتباط هزینه‌های این بخش از تبصره «۴» ماده (۵) مناسب است. به منظور تأمین هزینه‌های این ماده در خصوص تشکیل شعب بدوی و تجدیدنظر توسط تعزیرات لازم است، منابع مورد نیاز در بودجه عمومی کشور دیده شود.	ماده (۲۵) - تبصره «۲» ماده (۱۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره «۲» - هزینه‌های اجرای حکم موضوع این بند هر ساله در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود و مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به مصرف خواهد رسید.

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۲۶	بند «ت» ماده (۱۸)	«ت»- ارز: جریمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جریمه نقدی ارز خروجی، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن، جریمه نقدی خرید، فروش یا حواله ارز، دو برابر بهای ریالی آن	لزوم اصلاح مجازات قاچاق ارز؛ با توجه به الحاق ماده (۲) مکرر و تغییر مصادیق قاچاق ارز لازم است. متناسب کردن میزان ضمانت اجرا با توجه به تنوع مصادیق ذکر شده و متفاوت بودن شدت و آثار هر یک نیز ضروری است.	ماده (۲۶)- بند «ت» ماده (۱۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: «ت»- ارز: جریمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جریمه نقدی ارز خروجی یا اقدام به خروج ارز، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن؛ جریمه نقدی در سایر موارد معادل بهای ریالی ارز که در این موارد ضبط ارز اعمال نمی‌شود.
۲۷	تبصره «۱» ماده (۱۸)	تبصره «۱»- عرضه و فروش کالای قاچاق موضوع این ماده ممنوع و مرتکب به حداقل مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم می‌شود.	در این ماده دو تغییر ایجاد شده است. ۱. لزوم پیش‌بینی «ضبط کالا» که در اصلاحات قبلی جا مانده بود. توضیح لازم اینکه در تمامی موارد دیگر ضبط کالا مقرر شده است و این مورد خصوصیت ویژه‌ای ندارد. ۲. تجربه نشان داده که مبارزه با قاچاق در سطح عرضه باعث انتقال جرم به سطح فضای مجازی می‌شود. برای مثال در صورتی که مبارزه با لوازم آرایشی و بهداشتی قاچاق در سطح بازار تشدید شود، فروشندگان کالای قاچاق به جهت ناامن شدن محیط بازار فیزیکی، اقدام به عرضه کالا در فضای	ماده (۲۷)- تبصره «۱» ماده (۱۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره «۱»- عرضه یا فروش کالای قاچاق موضوع این ماده ممنوع و مرتکب علاوه بر ضبط کالا به حداقل مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم می‌شود. چنانچه عرضه یا فروش کالای قاچاق از طریق فضای مجازی از قبیل شبکه اجتماعی، تارنما یا پیامک و یا تلفن صورت پذیرد، مرتکب علاوه بر ضبط کالا به دو برابر ارزش کالای قاچاق محکوم می‌شود.

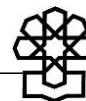
متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>مجازی می‌کنند. انتقال عرضه کالا به فضای مجازی آثار زیان‌باری داشته است از جمله اینکه:</p> <ul style="list-style-type: none"> • آثار مخرب فرهنگی بر جا می‌گذارد؛ • باعث می‌شود سطح فروش کالای قاچاق بالا برود، • جرائم رایانه‌ای و مرتبط دیگری رخ می‌دهد که عملاً بدون مجازات می‌ماند؛ • کشف جرم سخت‌تر و هزینه‌برتر می‌گردد؛ • دسترسی به کالای قاچاق را برای افرادی که در حالت عادی دسترسی نداشته‌اند را ممکن و سهل می‌کند و ... <p>در جهت ایجاد تناسب جرم و مجازات با توجه به تسهیل ارتکاب با تغییر وسیله ارتکاب جرم، پیشنهاد می‌گردد قاچاق از طریق فضای مجازی از قبیل شبکه اجتماعی، تارنما یا پیامک و یا تلفن صورت پذیرد، به عنوان حالت مشدد مورد تقنین قرار گیرد.</p>			

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۲۸	ماده (۲۰)	<p>ماده (۲۰) - وسایل نقلیه مورد استفاده در حمل قاچاق کالای موضوع ماده (۱۸) این قانون، اعم از زمینی، دریایی و هوایی به شرح زیر ضبط می‌گردد:</p> <p>الف) وسایل نقلیه سبک در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.</p> <p>ب) وسایل نقلیه نیمه سنگین زمینی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.</p> <p>پ) وسایل نقلیه نیمه سنگین هوایی و دریایی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه نهصد میلیون (۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.</p> <p>ت) وسایل نقلیه سنگین زمینی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.</p> <p>ث) وسایل نقلیه سنگین هوایی و</p>	<p>در تبصره «۳» ماده (۲۰) قانون فعلی آمده است که مصادیق وسایل نقلیه وسایل نقلیه سبک، نیمه‌سنگین زمینی، نیمه‌سنگین هوایی و دریایی و سنگین هوایی و دریایی به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. با این حال در عمل به دلیل پیچیدگی‌های کارشناسی این مصادیق مشخص نشده و همین امر موجب برخورد دوگانه مراجع یا رسیدگی‌کننده و مانع اجرای حکم مربوط به این ماده شده است. در ماده پیشنهادی، معیار ارزش وسیله نقلیه به ارزش کالای قاچاق برای ضبط وسیله نقلیه لحاظ شده است در حالی که در قانون قبلی صرفاً ارزش کالای قاچاق و نوع وسیله حمل در نظر گرفته شده بود که موجب بروز مشکلاتی در اجرا می‌گردید برای مثال مطابق بند «الف» قانونی فعلی در صورتی که ارزش کالای قاچاق بالای ۱۰ میلیون تومان باشد، وسیله نقلیه سبک فارغ از ارزش وسیله ضبط می‌شود که به معنای ضبط وسایل نقلیه با ارزش تا حتی چند صد میلیونی به دلیل قاچاق ۱۰ میلیونی است که در اجرا موجب مشکلاتی شده است.</p> <p>تغییر واژه وسایل نقلیه دریایی به آبی در این ماده به دلیل شمول این وسایل به وسایط نقلیه‌ای است که در رودخانه‌ها و برکه‌ها تردد می‌کنند.</p> <p>در خصوص شمول یا عدم شمول وسیله نقلیه بر کانتینر (بارگنج) و در رویه عملی اختلاف شده که تعیین تکلیف الزامی است.</p>	<p>ماده (۲۸) - ماده (۲۰) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده (۲۰) - وسایل نقلیه مورد استفاده در حمل کالا یا ارز قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون اعم از آبی، زمینی و هوایی توقیف و علاوه بر مجازات‌های مقرر در ماده مذکور، معادل ارزش وسیله نقلیه به جرمه نقدی حامل اضافه می‌شود. اگر ارزش وسیله نقلیه، معادل ارزش کالا یا ارز قاچاق به جرمه نقدی حامل اضافه می‌شود.</p> <p>تبصره «۱» - در صورتی که محکوم علیه ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ احضاریه اجرای احکام، جرمه نقدی مورد حکم موضوع این قانون را نپردازد، وسیله نقلیه ضبط و از محل فروش وسیله نقلیه برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌شود.</p> <p>تبصره «۲» - چنانچه متهم پس از توقیف خودرو وثیقه نقدی معادل حداکثر جزای نقدی این قانون را تودیع نماید، از وسیله نقلیه رفع توقیف می‌شود.</p> <p>تبصره «۳» - در صورتی که وسیله نقلیه، متعلق به شخصی غیر از مرتکب حمل کالا یا ارز قاچاق باشد و از قرائنی از قبیل سابقه مرتکب یا جاسازی ثابت شود با علم و اطلاع مالک وسیله نقلیه برای ارتکاب حمل کالا یا ارز قاچاق در اختیار حامل قرار گرفته است یا مالک پس از علم و اطلاع اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد، جرمه نقدی موضوع این ماده به جرمه نقدی مالک نیز اضافه می‌شود.</p>

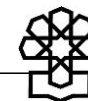
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		<p>دریایی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه سه میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.</p> <p>تبصره «۱»- در غیر از موارد فوق وسیله نقلیه توقیف می‌شود و در صورتی که محکوم‌علیه ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ حکم قطعی، جریمه نقدی مورد حکم را نپردازد از محل فروش وسیله نقلیه برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌گردد. در هر مرحله از رسیدگی چنانچه متهم وثیقه‌ای معادل حداکثر جزای نقدی تودیع نماید از وسیله نقلیه رفع توقیف می‌شود.</p> <p>تبصره «۲»- در صورتی که ارتکاب جرم قاچاق با هر یک از انواع وسایل نقلیه مذکور حداقل سه بار تکرار شود و ارزش کالا در مجموع معادل بیشتر از مبالغ این ماده باشد وسیله نقلیه ضبط می‌شود.</p> <p>تبصره «۳»- مصادیق وسایل نقلیه در این ماده به پیشنهاد وزارت راه و</p>	<p>در خصوص وسایل نقلیه عمومی حامل مسافر که برای حمل کالا یا ارز قاچاق مورد استفاده قرار گرفته‌اند، لازم است مقررات توقیف وسیله نقلیه به نحوی مقرر گردد که در نظام حمل‌ونقل مسافر اختلال ایجاد نشود، یعنی اجازه ادامه مسیر داده شود و وسیله نقلیه پس از رسیدن به مقصد توقیف شود. بدیهی است که ضبط یا آزادی این وسایل نقلیه پس از توقیف، مستلزم رسیدگی به پرونده در مراجع صالح است.</p>	<p>تبصره «۴»- در صورتی که وسیله نقلیه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین وسیله نقلیه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.</p> <p>تبصره «۵»- بارگنج (کانتینر) جزء وسیله نقلیه محسوب نمی‌شود.</p> <p>تبصره «۶»- به وسایل نقلیه عمومی حامل مسافر که برای حمل کالا یا ارز قاچاق مورد استفاده قرار گرفته‌اند، پس از تنظیم صورتجلسه مبتنی بر کشف قاچاق، توقیف کالا و یا ارز قاچاق و اخذ مدارک وسیله‌نقلیه و راننده، اجازه ادامه مسیر داده می‌شود و وسیله‌نقلیه پس از رسیدن به مقصد توقیف می‌شود.</p> <p>دستورالعمل مربوط به این تبصره ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط ستاد تهیه و ابلاغ می‌شود.</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
		<p>شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>تبصره «۴»- در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به شخصی غیر از مرتکب قاچاق باشد و از فرائی از قبیل سابقه مرتکب ثابت شود با علم و اطلاع مالک برای ارتکاب قاچاق در اختیار وی قرار گرفته است، وسیله نقلیه ضبط می‌شود و در غیر این صورت وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جریمه نقدی مرتکب اضافه می‌گردد.</p> <p>تبصره «۵»- در صورتی که وسیله نقلیه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین وسیله نقلیه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.</p>		

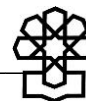
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۲۹	ماده (۲۵) مکرر الحاقی	الحاقی	در راستای حمایت از منابع طبیعی خصوصاً «چوب، هیزم یا زغال حاصل از درختان جنگلی و سایر محصولات، فرآورده‌ها یا مصنوعات منابع طبیعی اعم از جنگلی و مرتعی» که در اصلاحات قبلی قانون مغفول مانده بود؛ در جهت جلوگیری از قاچاق چوب و زغال و از بین بردن بی‌رویه منابع طبیعی، یکپارچه کردن قوانین و مقررات و منطبق کردن مقررات قاچاق در خصوص کالاهای خاص؛ (با این توضیح که قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۴۶ احکام خاصی را در خصوص قاچاق منابع طبیعی مقرر داشته که این مقررات ناقص هستند و متناسب با شرایط و مقتضیات زمانی کنونی نیستند و با مقررات قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز نیز همخوانی ندارند و در مواردی نیز خود دچار ابهام هستند. حتی برخی معتقد به نسخ ضمنی مواد مربوط به قاچاق این قانون هستند. همچنین؛ نظر به اینکه ماده (۴۸) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع تعیین مجازات مرتکبین تخلفات حمل‌ونقل چوب، هیزم و زغال حاصله از درختان جنگلی را به قانون مجازات مرتکبین قاچاق احاله نموده و این قانون منسوخ است، مشکلاتی در عمل اجرا گردیده. در حال حاضر در خصوص مرجع پاسخ به استعلامات پرونده‌های قاچاق چوب و زغال و سایر منابع طبیعی مورد	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها ماده (۲۹) - یک ماده به عنوان ماده (۲۵) مکرر به بعد از ماده (۲۵) قانون به شرح زیر الحاق می‌شود: ماده (۲۵) مکرر - حمل، عرضه، خرید، فروش، نگهداری، اقدام برای خروج و یا خارج کردن منابع طبیعی نظیر چوب، هیزم یا زغال حاصل از درختان جنگلی و سایر محصولات، فرآورده‌ها یا مصنوعات منابع طبیعی اعم از جنگلی و مرتعی بدون تحصیل پروانه از مرجع ذیصلاح ممنوع است و مرتکب علاوه بر ضبط کالاهای مزبور و آلات و ادوات مورد استفاده، مشمول مجازات‌ها و احکام مقرر برای کالای مجاز مشروط خواهد بود. تبصره «۱» - حمل یا عرضه یا خرید یا فروش و یا نگهداری کالاهای موضوع این ماده که برای مصرف روستایی جنگل‌نشینان یا دهکده‌های مجاور جنگل و یا جهت مصارف دیگر توسط سازمان جنگل‌ها و مراتع اختصاص داده شده به نقاط دیگر، قاچاق محسوب شده، علاوه بر ضبط این کالاها و آلات و ادوات مورد استفاده، مرتکب حسب مورد به حداقل مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌شود. تبصره «۲» - در خصوص وسایل نقلیه حامل اقلام فوق، مطابق ماده (۲۰) این قانون رفتار می‌شود و چنانچه در این زمینه از دواب و یا هر وسیله دیگری استفاده شود با ملاک ماده (۲۰) اقدام خواهد شد. تبصره «۳» - فهرست مصادیق منابع طبیعی و محصولات، فرآورده‌ها یا مصنوعات منابع طبیعی اعم از جنگلی و مرتعی و نوع مجوزها و نحوه دریافت آن، ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>توسط وزارت جهاد کشاورزی اعلام می‌شود. تبصره «۴»- مرجع پاسخ به استعلامات موضوع ماده (۴۷) این قانون در خصوص کالاهای موضوع این ماده و اعلام فهرست ارزش اولیه این کالاها، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور است. تبصره «۵»- در تخلفات موضوع این ماده و ماده (۲۷) این قانون، مقررات ماده (۲۱) قانون اعمال نمی‌شود.</p>	<p>اختلاف مراجع رسیدگی‌کننده است و لازم است تعیین تکلیف شود. مبارزه با قاچاق در این زمینه و جلوگیری از تداخل وظایف سازمانی مستلزم تهیه فهرست مصادیق منابع طبیعی و محصولات، فرآورده‌ها یا مصنوعات منابع طبیعی اعم از جنگلی و مرتعی و همچنین معین کردن نوع مجوزها و نحوه دریافت آنهاست. پیشنهاد شده که وزارت جهاد کشاورزی این فهرست و ضوابط را اعلام نماید. کالاهای موضوع این ماده و همچنین کالاهای سلامت‌محور موضوع ماده (۲۷) این قانون، کالاهای خاصی هستند که نمی‌توان به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی سپرد؛ بلکه باید به وزارت جهاد (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور) و وزارت بهداشت جهت تعیین تکلیف سپرده شوند. در حال حاضر عملاً نیز در برخی موارد این اقدام انجام می‌شود، اما نیازمند تصریح قانونگذار است.</p>			

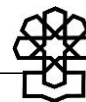
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۳۰	ماده (۲۷)	<p>ماده (۲۷)- هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به واردات و صادرات دارو، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدون انجام تشریفات قانونی نماید به مجازات کالاهای قاچاق به شرح زیر محکوم می‌شود. این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت‌های وارده نیست:</p> <p>الف) قاچاق مواد و فرآورده‌های دارویی، فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک)، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌باشد.</p> <p>ب) در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه شامل مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ده روز به این استعلام پاسخ دهد. هرگاه کالای مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد، عمل مرتکب مشمول مجازات مندرج در بند «ب» ماده (۱۸) این قانون خواهد شد و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده</p>	<p>در زمان اصلاح ماده (۲۷) در اصلاحات سال ۱۳۹۴، واژه «ساخت» به تبصره «۱» این ماده اضافه شد. این واژه «۱» این ماده، واژه «ساخت» حذف می‌شود:</p> <p>ماده (۲۷)- هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به واردات و صادرات دارو، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدون انجام تشریفات قانونی نماید به مجازات کالاهای قاچاق به شرح زیر محکوم می‌شود. این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت‌های وارده نیست:</p> <p>الف) در صورتی که کالای مکشوفه، مواد و فرآورده‌های دارویی، فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک)، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی باشد، عمل مرتکب مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌باشد.</p> <p>ب) در صورتی که کالای مکشوفه شامل مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ده روز به این استعلام پاسخ دهد. هرگاه کالای مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد، عمل مرتکب مشمول مجازات مندرج در بند «ب» ماده (۱۸) این قانون خواهد شد و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده</p>	<p>ماده (۳۰)- متن ماده (۲۷) قانون به شرح زیر اصلاح و در تبصره «ساخت» به تبصره «۱» این ماده اضافه شد. این واژه «۱» این ماده، واژه «ساخت» حذف می‌شود:</p> <p>ماده (۲۷)- هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به واردات و صادرات دارو، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدون انجام تشریفات قانونی نماید به مجازات کالاهای قاچاق به شرح زیر محکوم می‌شود. این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت‌های وارده نیست:</p> <p>الف) قاچاق مواد و فرآورده‌های دارویی، فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک)، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌باشد.</p> <p>ب) در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه شامل مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی‌کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ده روز به این استعلام پاسخ دهد. هرگاه کالای مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد، عمل مرتکب مشمول مجازات مندرج در بند «ب» ماده (۱۸) این قانون خواهد شد و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
و مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می‌باشد.		<p>مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد جرم قاچاق مشمول مجازات مندرج در بند «ب» ماده (۱۸) این قانون خواهد شد و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده و مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می‌باشد.</p> <p>تبصره «۱»- ساخت، حمل، نگهداری، عرضه یا فروش محصولات فوق نیز مشمول مجازات‌ها و احکام مقرر در این ماده می‌باشد.</p> <p>تبصره «۲»- آیین‌نامه اجرایی این ماده در مورد چگونگی اجرا و میزان لازم از کالا برای استعمال مجوز مصرف انسانی با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت و ستاد تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>		

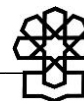
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۳۱	ماده (۳۵) مکرر ۱ الحاقی		<p>یکی از خلأهای قانونی که متأسفانه در سال‌های اخیر رواج نیز یافته است «صادرات صوری» است.</p> <p>یعنی برخی از افراد سودجو با انگیزه‌هایی مانند فرار مالیاتی، دور زدن ضوابط تجاری، نقض سهمیه‌های توزیعی و صادراتی، پوشش قرار دادن عرضه خارج از شبکه، سوءاستفاده از تسهیلات صادراتی و ... اقدام به صادرات صوری و غیرواقعی کالا می‌کنند. یعنی طبق اسناد، کالا صادر شده است، اما عملاً یا کالایی وجود نداشته، یا اینکه خارج نشده و در داخل کشور و در جای دیگری که سود بیشتری داشته مصرف شده یا به فروش رفته است.</p> <p>فردی که صادرات صوری می‌کند در راستای انجام آن، هم فساد اداری ایجاد می‌کند، هم جعل اسناد انجام می‌دهد و هم حقوق دولتی را تضییع می‌نماید. لازم است این اقدام به عنوان تخلف شناسایی گردد.</p>	<p>ماده (۳۱) - یک ماده به عنوان ماده (۳۵) مکرر ۱ به شرح زیر به بعد از ماده (۳۵) قانون الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۳۵) مکرر ۱ - چنانچه شخصی اقدام به هرگونه ارائه یا بهره‌برداری از اسناد صادرات صوری نماید، علاوه بر مجازات جرائم و تخلفات مقرر در قوانین و مقررات مربوطه، به ضبط کالا و جریمه نقدی معادل ارزش کالاهای مذکور محکوم می‌گردد.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۳۲	ماده (۳۵) مکرر ۲ الحاقی		یکی از خلأهای قانونی موجود عدم پیش‌بینی ضمانت اجرای مناسب برای سوءاستفاده از کارت بازرگانی نظیر واگذاری، بهره‌برداری از منافع، خرید، فروش، اجاره و هر نوع نقل و انتقال آن به غیر تحت هر عنوان ممنوع است و مرتکب یا مرتکبین به شرح زیر مجازات می‌شوند: الف) انتقال‌گیرنده یا بهره‌بردار: علاوه بر ضبط کالا و پرداخت سوءاستفاده از کارت بازرگانی، علاوه بر ایجاد زمینه قاچاق کالا، خسارات هنگفتی به نظام مالیاتی کشور وارد کرده است.	ماده (۳۲) - یک ماده به عنوان ماده (۳۵) مکرر ۲ به شرح زیر الحاق می‌شود: ماده (۳۵) مکرر ۲ - هرگونه سوءاستفاده از کارت بازرگانی نظیر واگذاری، بهره‌برداری از منافع، خرید، فروش، اجاره و هر نوع نقل و انتقال آن به غیر تحت هر عنوان ممنوع است و مرتکب یا مرتکبین به شرح زیر مجازات می‌شوند: الف) انتقال‌گیرنده یا بهره‌بردار: علاوه بر ضبط کالا و پرداخت سوءاستفاده از کارت بازرگانی، علاوه بر ایجاد زمینه قاچاق کالا، خسارات هنگفتی به نظام مالیاتی کشور وارد کرده است. ب) انتقال‌دهنده: علاوه بر ابطال کارت بازرگانی و پرداخت تضامنی خسارت وارده به دولت، به پرداخت جریمه نقدی معادل یک تا دو برابر منافع تحصیل شده.
۳۳	صدر ماده (۳۷) و تبصره «۱» ذیل آن	ماده (۳۷) - به موجب این قانون، حفاظت گمرک‌های کشور زیر نظر رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران برای حفاظت اماکن گمرکی و کالاهای موجود در آنها و امور اجرایی مبارزه با قاچاق در محدوده آن اماکن با اخذ مجوز از ستاد کل نیروهای مسلح، تشکیل و مأموران آن در حدود وظایف و با شرایط مذکور در قانون آیین دادرسی کیفری ضابط خاص قضایی محسوب می‌شوند.	ماده (۳۳) - در صدر ماده (۳۷) قانون و تبصره «۱» آن، واژه «یگان» قبل از عبارت «حفاظت گمرک‌های کشور» اضافه می‌شود.	ماده (۳۳) - در صدر ماده (۳۷) قانون و تبصره «۱» آن، واژه «یگان» قبل از عبارت «حفاظت گمرک‌های کشور» اضافه می‌شود.

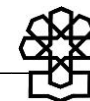
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		تبصره «۱»- رئیس حفاظت گمرک‌های کشور به پیشنهاد رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران پس از تأیید فرمانده نیروی انتظامی و با حکم ستاد کل نیروهای مسلح منصوب می‌شود.		
۳۴	تبصره «۲» ماده (۳۷)	تبصره «۲»- نحوه تسلیح نیروهای حفاظت گمرک‌های کشور، حمل و به‌کارگیری سلاح به موجب دستورالعملی است که توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب ستاد کل نیروهای مسلح می‌رسد.	استفاده از سلاح توسط ضابطین قضایی دستگاه‌های مختلف، یکسان و تابع قانون است بنابراین نیازی به تصویب دستورالعمل جدید نمی‌باشد. تاکنون نیز این دستورالعمل تهیه و تصویب نشده است. اگر نیاز به تغییری باشد، این تغییر باید در قانون مربوطه انجام گیرد، نه به موجب دستورالعمل ستاد کل نیروهای مسلح.	ماده (۳۴)- تبصره «۲» ماده (۳۷) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره «۲»- نحوه حمل و به‌کارگیری سلاح نیروی یگان حفاظت گمرک‌های کشور و سازمان بنادر و دریانوردی تابع «قانون به‌کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب سال ۱۳۷۳» خواهد بود.

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>ماده (۳۵) - متن زیر به عنوان تبصره «۳» به ماده (۳۷) قانون الحاق می‌شود:</p> <p>تبصره «۳» - نیروهای یگان گارد و انتظامات سازمان بنادر و دریانوردی ایران برای حفاظت از بنادر و محوطه‌های بندری به غیر از امور اجرایی مبارزه با قاچاق کالا و ارز که در حیطه وظایف یگان حفاظت گمرک‌های کشور می‌باشد، ضابط قضایی محسوب می‌شوند.</p>	<p>در ماده (۷۷) قانون فعلی آمده است که:</p> <p>«ماده (۷۷) - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۲۹ با اصلاحات بعدی، ... و مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۴۸/۴/۱۹ و لایحه قانونی انحلال گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود.»</p> <p>با توجه به نسخ صورت گرفته در ماده (۷۷) خلأ قانونی در مورد انتظامات و گارد بنادر به وجود آمد. بنابراین باید در خصوص بندری که گمرک در آن مستقر نیست این ماده احیا شود.</p> <p>هرچند در ابتدا به نظر می‌رسد که با حذف، نسخ صورت گرفته در ماده (۷۷) مشکل مرتفع شود با این حال از نظر حقوقی، حذف نسخ به معنای برقرار شدن حکم نسخ شده تلقی نمی‌شود و به نظر می‌رسد لازم است در این خصوص حکم تأسیسی جدیدی تصویب شود.</p> <p>تعیین تکلیف و رفع تداخل وظایف یگان حفاظت گمرکات کشور با نیروهای یگان گارد و انتظامات سازمان بنادر و دریانوردی ایران نیز جهت جلوگیری از اختلافات بعدی ضروری است.</p>		تبصره «۳» الحاقی به ماده (۳۷)	۳۵

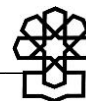
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۳۶	تبصره «۱» ماده (۴۱)	تبصره «۱»- در مواردی که دستگاه‌های کاشف فاقد اختیارات ضابطین دادگستری باشند، موظفند پس از کشف بلافاصله با تنظیم صورتجلسه کشف موضوع را جهت اقدام قانونی به ضابطین یا مراجع قضایی اطلاع دهند.	بر اساس ماده (۴۴) قانون فعلی رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان‌یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهای ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است. سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. بنابراین به‌جز مراجع قضایی سازمان تعزیرات نیز به عنوان مرجع رسیدگی به تخلف مشخص شده است. همچنین در ماده (۴۶) قانون فعلی آمده است که در کلیه مواردی که سازمان تعزیرات حکومتی صالح به رسیدگی است شعب تعزیرات حکومتی همان اختیار مراجع قضایی در رسیدگی به پرونده‌های مزبور را دارند جز در مواردی که در این قانون به ضرورت اخذ دستور مقام قضایی تصریح شده است. از این رو اصلاح پیشنهادی ضروری است زیرا عبارت مرجع ذیصلاح شامل تعزیرات نیز می‌شود.	ماده (۳۶)- در تبصره «۱» ماده (۴۱) قانون عبارت «مراجع ذیصلاح» جایگزین عبارت «مراجع قضایی» می‌شود.

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۳۷	ماده (۴۲)	ماده (۴۲) - در صورت دلالت قرائن و امارات قوی بر وجود کالا و یا ارزش قاچاق، ضابطین می‌توانند پس از کسب مجوز بازرسی از مرجع قضایی به انبارها و اماکن و مستغلات محل اختفا یا نگهداری کالا و یا ارزش قاچاق وارد شوند و حتی‌المقدور با حضور صاحب محل نسبت به بازرسی محل و کشف قاچاق اقدام نمایند و حسب مورد جهت رسیدگی به مرجع صالح ارجاع دهند.	دلایل توجیهی مشابه توضیحات مذکور در ماده پیشین است.	ماده (۳۷) - در ماده (۴۲) قانون، عبارت «مرجع رسیدگی کننده» جایگزین عبارت «مرجع قضایی» می‌شود.
۳۸	ماده (۴۲) مکرر الحاقی		بنا بر گزارش آماری که توسط سازمان تعزیرات حکومتی تهیه شده است، بیش از ۹۰ درصد از پرونده‌های مشمول براءت مربوط به ایستگاه بازرسی شهید صلاحی بوشهر ناشی از عدم دقت دستگاه‌های کاشف در ظن به قاچاق بودن محموله بوده است که این امر باعث تضییع حقوق فراوانی از مردم گردیده و علاوه بر آن باعث در مظان اتهام قرار گرفتن مراجع رسیدگی به دلیل صدور حجم بالای آرای براءت گردیده است. جلوگیری از تشکیل بی‌رویه پرونده‌ها و معطوف کردن توان دستگاه قضایی در رسیدگی به پرونده‌های قاچاق واقعی، مستلزم تعیین دقیق مواردی است که ضابطین حق بازرسی و کشف کالای قاچاق را دارند.	ماده (۳۸) - یک ماده به عنوان ماده (۴۲) مکرر به شرح زیر به بعد از ماده (۴۲) قانون الحاق می‌شود: ماده (۴۲) مکرر - توقف برای بازرسی وسایل نقلیه که ظن قوی به حمل کالا یا ارزش قاچاق در آنها می‌رود از سوی ضابطین نیاز به اذن موردی مقام رسیدگی کننده ندارد. تبصره - مصادیق و ضوابط تشخیص ظن قوی حمل کالا یا ارزش قاچاق توسط ستاد تهیه می‌شود و ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. متخلف از ضوابط تعیین شده مشمول مجازات مقرر در ماده (۵۷۶) قانون مجازات اسلامی است.

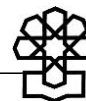
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>از سوی دیگر یکی از موانع مبارزه با قاچاق و کشف آن، دست‌وپاگیر بودن تشریفات اخذ اذن موردی برای بازرسی وسایل نقلیه حامل کالای قاچاق است. با تأکید بر لزوم تعیین موارد خاص «وجود ظن قوی» به حمل کالای قاچاق، لازم است اختیار بازرسی به ضابطین داده شود، کما اینکه قبلاً در مورد محل‌های نگهداری کالا و اماکن عمومی این اختیار به موجب قانون اعطا شده است. مخفیانه و مشهود نبودن جرم قاچاق، عملاً توان ضابطین در مقابله با قاچاق و حمل کالای قاچاق را با دشواری مواجه کرده است. بدیهی است که تخلف ضابطین از مواردی ظن قوی که در آنها حق بازرسی محموله را دارند (برای مثال بدون برنامه بودن خودرو، متواری شدن خودرو با مشاهده ضابطین، پاره بودن پلمب گمرکی و ...) مستوجب مجازات مقرر قانونی است.</p> <p>مصادیق و ضوابط تشخیص ظن قوی حمل کالا یا ارز قاچاق نیز لازم است که مشخص شوند.</p> <p>در حال حاضر عملاً ضابطین بدون اجازه موردی مقام قضایی اقدام به توقیف خودروها و بازرسی می‌کنند. ضابطه‌مند نمودن بازرسی از خودروهای حامل کالای قاچاق، بهتر از ایجاد محدودیت‌های شکلی و تشریفاتی و مجبور نمودن ضابطین به دور زدن قانون است. خصوصاً اینکه در عمل قضات نیز به صرف ارائه گزارش ضابط اذن موردی برای بازرسی خودرو را اعطا می‌کنند و عملاً مخالفی صورت نمی‌گیرد.</p>	

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>مصلحت مهم مبارزه با قاچاق کالا، در شرایطی که قاچاقچیان با فراق بال از مبادی رسمی کالای قاچاق را حمل می‌کنند توجیه‌کننده این اقدام خواهد بود.</p>			
<p>ماده ۳۹- متن ماده (۴۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده (۴۴)- رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهاى ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است. سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز از حیث صلاحیت مراجع رسیدگی‌کننده تخلف محسوب گردیده و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. موارد دیگر موضوع این قانون نظیر حمل، نگهداری، عرضه و فروش کالا یا ارز قاچاق در صورتی که مستلزم حبس یا انفصال از خدمات دولتی یا مربوط به کالای ممنوع باشد، در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب و در غیر این صورت در صلاحیت شعب بدوی و تجدیدنظر ویژه رسیدگی به تخلفات قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی است.</p> <p>در خصوص تمامی موارد موضوع این قانون، چنانچه پرونده‌ای، متهمان متعدد داشته و رسیدگی به اتهام یکی از آنان در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب باشد، به تمامی اتهامات در این مراجع رسیدگی می‌شود.</p>	<p>با اهداف زیر اصلاح ماده (۴۴) به شرح روبرو پیشنهاد می‌گردد:</p> <p>رفع اختلافات موجود در تشخیص صلاحیت مراجع رسیدگی‌کننده به پرونده‌های قاچاق، یعنی اختلاف سازمان تعزیرات حکومتی با قوه قضائیه در تشخیص موارد صلاحیت هر یک؛</p> <p>از بین بردن رویه‌های مختلف و ایجاد رویه واحد در تشخیص صلاحیت مراجع؛</p> <p>تأکید به جنبه مجرمانه قاچاق و اینکه قضا دایی تنها از حیث صلاحیت انجام گرفته و الزامات ناشی از جرم بودن در مورد قاچاق کماکان جود دارد؛ فلذا پرونده‌های قاچاق کالا و ارز مطروحه در سازمان تعزیرات حکومتی صرفاً از حیث صلاحیت مراجع رسیدگی‌کننده تخلف محسوب می‌شوند، (کما اینکه در ماده (۶۳) این قانون آثار جرم بر قاچاق بار شده است و در سایر پرونده‌های سازمان تعزیرات که عنوان «تخلف» دارند، این‌گونه نیست).</p> <p>رفع اختلافات موجود در مورد صلاحیت مراجع رسیدگی‌کننده نسبت به جرائم مرتبط با قاچاق مذکور در این قانون (مانند حمل، نگهداری، عرضه، توزیع و فروش کالای قاچاق)؛</p>	<p>ماده (۴۴)- رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهاى ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است. سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. چنانچه پرونده‌ای، متهمان متعدد داشته و رسیدگی به اتهام یکی از آنان در صلاحیت مرجع قضایی باشد، به اتهامات سایر اشخاص نیز در این مراجع رسیدگی می‌شود.</p>	<p>ماده (۴۴)</p>	<p>۳۹</p>

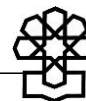
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			رفع اختلافات موجود در رویه قضایی در خصوص پرونده‌های دارای اتهامات و متهمین متعدد.	
۴۰	ماده (۴۷)	<p>ماده (۴۷) - شعبه رسیدگی‌کننده ضمن ارسال رونوشتی از مدارک پرونده به گمرک یا سایر سازمان‌های مأمور وصول درآمدهای دولت حسب مورد، در مورد تعیین ارزش کالا و یا ارزش مکشوفه و بررسی اسناد ابرازی برای احراز جرم قاچاق استعمال می‌نماید. همچنین وقت رسیدگی به سازمان‌های مذکور و متهم ابلاغ می‌گردد. سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت استعمال، پاسخ آن را ارسال و نماینده حقوقی خود را نیز برای حضور در جلسه رسیدگی معرفی نماید. در هر صورت، تشکیل جلسه رسیدگی منوط به حضور نماینده مذکور نیست.</p>	<p>با اهداف زیر اصلاح ماده (۴۷) به شرح روبرو پیشنهاد می‌گردد:</p> <p>الزامی نمودن استعمال نظر کارشناسی مشورتی از سازمان‌های مأمور وصول درآمدهای دولت نظیر گمرک و بانک مرکزی در مورد تعیین ارزش کالا یا ارزش مکشوفه و بررسی اسناد ابرازی جهت انطباق و تعلق به کالای مکشوفه؛ تقویت کیفیت رسیدگی با حضور نماینده حقوقی مراجع استعمال جهت اظهارنظر کارشناسی در جلسه رسیدگی به پرونده و اصلاح رویه غلط موجود در برخی از مراجع قضایی در خصوص دخیل نکردن کارشناس و متخصص سازمان کاشف در پرونده و عدم اجازه ورود ایشان به پرونده؛ تأکید بر مشورتی بودن نظر مراجع استعمال؛ رفع اختلافات موجود در آیین دادرسی به پرونده‌های قاچاق و ایجاد رویه واحد؛ تعیین تکلیف نحوه ارزشگذاری کالاهای ممنوع که در گذشته مغفول مانده بود؛ تعیین مرجع تشخیص ایرانی یا خارجی بودن کالا و رفع اختلافات موجود در رویه قضایی در این خصوص؛ انحصاری نمودن کارشناسی پرونده‌های قاچاق در کارشناسان دستگاه‌های موضوع این ماده به لحاظ گره خوردن این</p>	<p>ماده (۴۰) - ماده (۴۷) قانون به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌شوند:</p> <p>ماده (۴۷) - شعبه رسیدگی‌کننده مکلف است جهت اتخاذ تصمیم درباره احراز قاچاق و یا حمل، نگهداری، عرضه یا فروش کالا یا ارزش قاچاق نسبت به استعمال نظر کارشناسی مشورتی از سازمان‌های مأمور وصول درآمدهای دولت نظیر گمرک و بانک مرکزی در مورد تعیین ارزش کالا یا ارزش مکشوفه و بررسی اسناد ابرازی جهت انطباق و تعلق به کالای مکشوفه اقدام نماید. وقت رسیدگی به سازمان‌های مذکور و متهم ابلاغ می‌شود. سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت استعمال، پاسخ آن را ارسال و نماینده حقوقی خود را نیز برای حضور در جلسه رسیدگی معرفی نماید. در هر صورت تشکیل جلسه رسیدگی منوط به حضور نماینده مذکور نیست.</p> <p>تبصره «۱» - ارزش کالاهای ممنوع به موجب فهرست‌های قیمت‌گذاری سالانه ستاد تصویب و ابتدای هر سال ابلاغ می‌گردد.</p> <p>تبصره «۲» - مرجع تشخیص ایرانی یا خارجی بودن کالای مکشوفه حسب مورد یکی از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان ملی استاندارد ایران می‌باشد. این مراجع با درخواست شعبه رسیدگی‌کننده و بررسی مشخصات کالا مانند محل تولید و واحد</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>تولیدکننده، نسبت به اظهارنظر مستدل اقدام می‌نماید. دستورالعمل مربوط به اجرای این تبصره و تعیین مصادیق کالای مربوط به دستگاه‌های فوق و نحوه اعتراض و پذیرش به نظرات موضوع این تبصره، ظرف مدت یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط ستاد تدوین و ابلاغ می‌گردد.</p> <p>تبصره «۳»- کارشناسی موضوع این ماده و تبصره‌های آن صرفاً توسط دستگاه‌های موضوع این ماده صورت می‌پذیرد و قابل ارجاع به کارشناس رسمی دادگستری نیست.</p>	<p>پرونده‌ها با منافع مالی دولت و دغدغه‌مند نبودن کارشناسان رسمی به لحاظ در نظر گرفتن نفع شخصی به جای نفع جامعه و دولت.</p>			
<p>ماده (۴۱)- در ماده (۴۸) قانون، عبارت «کالا و یا ارز قاچاق»، جایگزین عبارت «کالای قاچاق» می‌شود.</p>	<p>به دلیل مغفول واقع شدن «ارز» بدون وجود تفاوت توجیه‌کننده اصلاح ماده (۴۸) به شرح روبرو پیشنهاد می‌گردد.</p> <p>حتی شناسایی و توقیف اموال متعلق به متهم در حدود جزای نقدی احتمالی در پرونده‌های قاچاق ارز دارای اهمیت بیشتری است. زیرا اجرای احکام مربوط به محکومیت به قاچاق ارز و وصول جزای نقدی در این پرونده‌ها با مشکلات و صعوبت‌های بیشتری نسبت به پرونده‌های قاچاق کالا مواجه است.</p>	<p>ماده (۴۸)- در پرونده‌های قاچاق کالای ممنوع، سازمان یافته، حرفه‌ای و یا پرونده‌هایی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه بیش از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است، مرجع رسیدگی مکلف است نسبت به صدور دستور شناسایی و توقیف اموال متعلق به متهم در حدود جزای نقدی احتمالی از طرق مقتضی، از جمله استعلام از ادارات ثبت اسناد و املاک، مخابرات، بانکها و سازمان بورس و اوراق بهادار، اقدام نماید. مراجع طرف استعلام نیز موظفند ظرف پنج روز پاسخ لازم را به مرجع رسیدگی اعلام کنند.</p>	ماده (۴۸)	۴۱

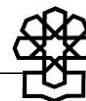
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۴۲	ماده (۴۹)	ماده (۴۹) - به منظور اعمال نظارت قضایی بر پرونده‌های قاچاق در سازمان تعزیرات حکومتی، رئیس شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به پیشنهاد رئیس سازمان پس از تأیید وزیر دادگستری از بین قضات دارای پایه نه قضایی پس از موافقت رئیس قوه قضائیه با ابلاغ ایشان منصوب می‌شوند.	متأسفانه قضات موضوع ماده (۴۹) قانون تنها به «ماشین امضاء» تبدیل شده‌اند؛ زیرا عملاً تنها چند ساعت در هفته (و آن هم نه در تمامی روزهای هفته) به شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز مراجعه و بدون مطالعه پرونده‌های گاهاً چند هزار صفحه‌ای تنها مبادرت به امضای رأی صادره توسط مستشاران می‌کنند. در شرایط قبلی که آرای قاچاق در دیوان عدالت اداری قابل اعتراض بود، حقوق مردم کمتر تضییع می‌شد. برای رفع این مشکل اساسی ضروری است که این قضات در طول مدت مأموریت به صورت تمام‌وقت در شعبه حضور داشته باشند. رسیدگی این شعب در حال حاضر از کیفیت مناسبی برخوردار نیست و شکایات و گزارشات فراوانی از نشنیدن دفاعیات متهمین و نیز ضابطین و کاشفین واصل شده است که با بررسی‌های انجام گرفته مشخص شد که یکی از مشکلات اصلی «عدم تشکیل جلسه رسیدگی» است. لازم است که در پرونده‌های مهم، جلسه رسیدگی حتماً تشکیل گردد. لذا صدور دستور تعیین وقت رسیدگی در پرونده‌های با ارزش بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به طور مطلق و در پرونده‌های با ارزش یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و کمتر در صورت اقتضا، پیشنهاد شده است.	ماده (۴۲) - به انتهای ماده (۴۹) این قانون، عبارت «این قضات موظفند در طول مدت مأموریت به صورت تمام‌وقت در شعبه حضور داشته باشند» اضافه و یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره «۲» به ماده (۴۹) قانون الحاق می‌شوند: تبصره «۲» - در پرونده‌های با ارزش بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به طور مطلق و در پرونده‌های با ارزش یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و کمتر در صورت اقتضا، شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز موظفند با صدور دستور تعیین وقت رسیدگی، متهم، نماینده دستگاه کاشف و ضابط و نیز سایر اشخاصی که حضورشان ضروری است را احضار کنند. متهم می‌تواند شخصاً حاضر شود یا نماینده معرفی کند. در هر حال عدم حضور یا عدم معرفی وکیل یا نماینده مانع از رسیدگی نیست.

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>ماده (۴۳) - تبصره «۳» ماده (۵۰) قانون حذف و شماره تبصره «۴» به تبصره «۳» اصلاح می‌شود.</p>	<p>با توجه به تفصیل مفاد این تبصره در قالب ماده (۵۰) مکرر ۱ الحاقی و عدم امکان اصلاح آن در قالب همین تبصره به لحاظ قواعد شکلی؛ خصوصاً اینکه از ابتدا، این مبحث شأن یک ماده را داشته؛ لازم است این تبصره حذف گردد.</p>	<p>تبصره «۳» - آراء صادره از شعب بدوی تعزیرات حکومتی و دادگاه انقلاب در صورتی که مبنی بر براءت متهم باشد ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ و پس از درخواست دادستان یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت یا ستاد و یا عنداللزوم دستگاه کاشف، قابل تجدیدنظرخواهی است. پرونده حسب مورد از سوی رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا رئیس کل دادگستری استان برای رسیدگی مجدد به یکی از شعب تجدیدنظر مربوطه ارجاع می‌شود. رأی شعبه تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجرا است.</p> <p>تبصره «۴» - (الحاقی ۱۳۹۴/۷/۲۱) - در کلیه آراء بدوی قطعی یا آرای که به لحاظ عدم تجدیدنظرخواهی قطعی شده‌اند هرگاه دلیلی بر عدم انطباق رأی با قانون یا عدم تناسب جریمه نقدی با قانون موجود باشد، رئیس سازمان تعزیرات حکومتی می‌تواند تقاضای تجدیدنظر کند.</p>	<p>تبصره «۳» و «۴» ماده (۵۰)</p>	<p>۴۳</p>

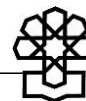
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۴۴	ماده (۵۰) مکرر ۱ الحاقی		<p>الحاق یک ماده به عنوان ماده (۵۰) مکرر ۱ به دلایل ذیل پیشنهاد می‌گردد:</p> <ul style="list-style-type: none"> • نظم دادن تجدیدنظر از آرای قاچاق سازمان تعزیرات؛ • رفع ابهامات موجود در متن تبصره «۳» ماده (۵۰) قانون (که در ماده قبلی این لایحه حذف گردید)؛ • از بین بردن اختلافات موجود در رویه عملی دادسراها و دادگاه‌ها؛ • جلوگیری از تضییع حقوق دولتی کلانی که از توهم غیرقابل اعتراض بودن برخی از آرای قاچاق توسط سازمان کاشف حاصل شده بود؛ • رفع این توهم در برخی از مراجع رسیدگی‌کننده که محکومیت جزئی یا براءت جزئی موجب غیرقابل اعتراض بودن رأی می‌گردد؛ • پیشگیری از تبانی و فساد در مراجع قضایی و اداری؛ • شائبه اخلال در نظام اقتصادی در پرونده‌های کلان؛ • ماهیت جرم اقتصادی داشتن و سازگاری با لایحه سلامت نظام اداری؛ • تعیین دقیق مرجعی که حق اعتراض به رأی صادره در پرونده‌های قاچاق را دارد. • تشکیل کارگروهی با مسئولیت دبیرخانه ستاد برای سیانت از حقوق دولتی در مواردی که رأی صادره قابل	<p>ماده (۴۴) - یک ماده به عنوان ماده (۵۰) مکرر ۱ به شرح زیر به بعد از ماده (۵۰) قانون الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۵۰) مکرر ۱- آرای صادره از شعب بدوی تعزیرات حکومتی، دادسرا و دادگاه انقلاب در صورتی که مبنی بر براءت، منع یا موقوفی تعقیب باشد یا در مواردی که نسبت به برخی از متهمین یا بخشی از ارزش پرونده یا عنوان یا عناوین اتهامی متهم یا متهمین پرونده، آراء مذکور صادر گردد و همچنین آراء محکومیت در مواردی که مجازات تعیینی کمتر از مجازات مقرر قانونی باشد، رأی صادره به دبیرخانه ستاد، وزارت اطلاعات و حسب مورد دادستان، ابلاغ می‌شود و ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ، وفق تبصره‌های این ماده قابل تجدیدنظرخواهی است. پرونده حسب مورد از سوی رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا رئیس کل دادگستری استان برای رسیدگی مجدد به یکی از شعب تجدیدنظر مربوطه ارجاع می‌شود. رأی شعبه تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجرا است.</p> <p>تبصره «۱» - آراء براءت صادره در خصوص پرونده‌های با ارزش کمتر از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به‌استثنای پرونده‌های سازمان‌یافته، حرفه‌ای، ممنوع، مستلزم حبس یا انفصال از خدمات دولتی یا موارد موضوع تبصره «۴» ماده (۵۰) قابل تجدیدنظر نیست.</p> <p>تبصره «۲» - در خصوص پرونده‌های قابل تجدیدنظر، به شرح زیر اقدام می‌شود:</p> <p>۱. در پرونده‌هایی که کاشف و یا ضابط آن وزارت اطلاعات است،</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>اعتراض باشد؛</p> <ul style="list-style-type: none"> پیش‌بینی سازوکار مناسب برای تنظیم لوائح تجدیدنظرخواهی توسط سازمان‌های کاشف، در جهت جلوگیری از تضییع حقوق دولتی؛ مطابقت با فرمان رهبری در خصوص جرائم اقتصادی. 	<p>تجدیدنظرخواهی از آن رأساً توسط این وزارتخانه صورت می‌گیرد.</p> <p>۲. در خصوص پرونده‌های بجز بند «۱»، کارگروهی با مسئولیت دبیرخانه ستاد با حضور نماینده مطلع و تام‌الاختیار دستگاه کاشف هر پرونده، مأمور وصول درآمدهای دولت و وزارت اطلاعات تشکیل و به تشخیص این کارگروه تجدیدنظرخواهی صورت می‌گیرد. دستورالعمل مربوط به نحوه برگزاری، حدنصاب رسمیت و اتخاذ تصمیم و تنظیم لوائح تجدیدنظرخواهی ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب ستاد می‌رسد.</p> <p>۳. دادستان در تمامی آرای صادره از مراجع قضایی، حق تجدیدنظرخواهی دارد.</p>
۴۵	ماده (۵۰) مکرر ۲ الحاقی		<p>الحاق یک ماده به عنوان ماده (۵۰) مکرر ۲ به دلایل ذیل پیشنهاد می‌گردد:</p> <p>رفع خلأ موجود در خصوص غیرقابل اعتراض بودن آرای تعزیرات؛</p> <p>پر کردن خلأ حذف نظارت دیوان در پرونده‌های قاچاق البته با رویکرد متعادل نمودن اصل قطعیت آرا؛</p> <p>احقاق حق افرادی که به اشتباه محکوم شده‌اند، خصوصاً اینکه در مراجع قضایی، به موجب ماده (۴۷۷) قانون آیین دادرسی کیفری این سازوکار پیش‌بینی شده و آرای قطعی مخالف بین شرع و قانون با طی تشریفات مقرر قابل رسیدگی محدود است، اما به لحاظ ساختار سازمان تعزیرات حکومتی این امکان در پرونده‌های قاچاق مغفول مانده بود. در مواردی حتی</p>	<p>ماده (۴۵) - یک ماده به عنوان ماده (۵۰) مکرر ۲ به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۵۰) مکرر ۲- در آرای صادره از شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی، ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ رأی، هرگاه به تشخیص رئیس سازمان تعزیرات حکومتی در پرونده‌های با ارزش کالا و ارز کمتر از یک میلیارد ریال و به تشخیص هیئتی به ریاست رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا نماینده وی و حضور نمایندگان ستاد و وزارت اطلاعات با رأی اکثریت در پرونده‌های با ارزش یک میلیارد ریال و بیشتر، دلیلی مبنی بر عدم انطباق صریح رأی با قانون وجود داشته باشد، پرونده به یکی از شعب هم‌عرض صادرکننده رأی قطعی ارجاع می‌شود تا در صورت تشخیص این</p>

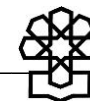
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>خود رئیس شعبه تعزیرات که صادرکننده رأی بوده به اشتباه خود پی برده است، اما چاره‌ای جز اجرای حکم غلط نبوده است. حتی در شرایط کنونی کشف فساد رأی با رشوه‌گیری مقام صادرکننده رأی نیز غیرقابل رسیدگی مجدد است و رأی مذکور لازم‌الاجرا تلقی می‌شود.</p> <p>در مواردی حتی با اشتباه یا عدم مقام رسیدگی کننده، حقوق دولتی به میزان هنگفتی تضییع شده و قاچاقچی از محاکمه فرار نموده است.</p>	<p>شعبه، ضمن نقض رأی مزبور، اقدام به صدور رأی مقتضی نماید. رأی صادره نهایی بوده و امکان هیچ‌گونه اعتراضی نسبت به آن وجود ندارد.</p> <p>تبصره «۱»- مقررات این ماده در خصوص آرای که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون صادر گردیده، اعمال نمی‌شود.</p> <p>تبصره «۲»- چنانچه متقاضی رسیدگی وفق این تبصره محکوم‌علیه باشد، هنگام ارائه درخواست معادل یک درصد مبلغ محکومیت را به صورت سپرده به حساب ویژه‌ای نزد سازمان تعزیرات حکومتی پرداخت می‌نماید. در صورتی که حسب مورد به تشخیص رئیس سازمان یا هیئت مذکور دلیلی مبنی بر عدم انطباق صریح رأی با قانون وجود نداشته باشد و یا پس از ارجاع پرونده به شعبه هم‌عرض، رأی صادره در تأیید تمام یا بخشی از درخواست متقاضی باشد، مبلغ سپرده مسترد می‌گردد و در صورتی که رأی صادره مبنی بر رد اعتراض باشد، مبلغ مذکور به عنوان درآمد قطعی دولت محسوب و به حساب خزانه کل کشور واریز خواهد شد.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۴۶	ماده (۵۲)	ماده (۵۲) - متهمانی که به منظور رد اتهام قاچاق به اسناد مثبت گمرکی استناد می‌کنند، مکلفند ظرف ده روز از زمان طرح پرونده در مرجع رسیدگی‌کننده، اصل آن سند را ارائه نمایند. این مهلت با عذر موجه به تشخیص مرجع رسیدگی‌کننده حداکثر یک بار دیگر به مدت ده روز قابل تمدید است. به اسنادی که خارج از این مهلت‌ها ارائه شود ترتیب اثری داده نمی‌شود.	در جهت رفع سه ایراد موجود در مسئله «استناد به اسناد مثبت گمرکی» لازم است ماده (۵۲) به شرح روبرو اصلاح گردد. زیرا: اولاً، حکم ماده اختصاص به قاچاق ندارد و در مورد همه جرائم یا تخلفات موضوع این قانون است؛ ثانیاً، زمان طرح پرونده اشتباه است و گاهی در شروع وقت متهم، زمان ده روز تمام شده است و مبدأ صحیح زمان ابلاغ احضاریه یا جلب متهم است. ثالثاً، چنانچه اسناد مثبت گمرکی به صورت الکترونیکی صادر شود، اطلاعات موجود در سامانه مربوطه ملاک عمل خواهد بود و در این شرایط، مهلت و آنچه متهم ارائه می‌کند مهم نخواهد بود. لازم است این مورد تأکید گردد، زیرا موجب بروز اشکالاتی در عمل شده است.	ماده (۴۶) - در ماده (۵۲) قانون، عبارت «جرائم یا تخلفات موضوع این قانون»، جایگزین واژه «قاچاق» و عبارت «ابلاغ احضاریه یا جلب»، جایگزین عبارت «طرح پرونده» می‌شود و عبارت «چنانچه اسناد مثبت گمرکی به صورت الکترونیکی صادر شود، اطلاعات موجود در سامانه مربوطه ملاک عمل خواهد بود.» به انتهای این ماده اضافه می‌شود.
۴۷	ماده (۵۳)	ماده (۵۳) - دستگاه‌های کاشف و ضابطین موظفند کالاهای قاچاق مکشوفه و کلیه اموال منقول و غیرمنقول و وسایل نقلیه اعم از زمینی، دریایی و هوایی را که در اجرای این قانون، توقیف می‌شوند، به استثنای کالای ممنوع و وسایل نقلیه موضوع ماده (۵۶) این قانون، همراه با رونوشت صورتجلسه کشف و توقیف و	با در نظر گرفتن دلایل ذیل؛ اصلاح ماده (۵۳) قانون به شرح روبرو پیشنهاد می‌گردد: • در راستای ارتقای کیفیت و سطح مدیریت تعیین تکلیف کالای قاچاق؛ • اصلاح ایرادات موجود در زمینه تکالیف دستگاه‌های کاشف، ضابطین و دستگاه‌های نگهداری‌کننده از کالا؛ • تعیین تکلیف کالا و ارزش قاچاق توقیف شده پس از کشف آن در مواردی که سکوت قانونی وجود داشته است؛	ماده (۴۷) - ماده (۵۳) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود و دو تبصره به عنوان تبصره «۵» و «۶» به شرح زیر به آن الحاق می‌شود: ماده (۵۳) - دستگاه‌های کاشف و ضابطین موظفند کالاهای قاچاق مکشوفه و کلیه اموال منقول و غیرمنقول و وسایل نقلیه اعم از زمینی، دریایی و هوایی را که در اجرای این قانون، توقیف می‌شوند، به استثنای کالای ممنوع، همراه با رونوشت صورتجلسه کشف و توقیف و تشخیص اولیه ارزش کالا، بلافاصله پس از کشف، تحویل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نمایند. این سازمان اقدام

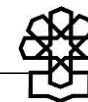
متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>به نگهداری کالا نموده و فروش، امحا یا واگذاری کالای قاچاق منوط به صدور رأی قطعی است. کلیه هزینه‌های انبارداری، بارگیری، انتقال، تخلیه و سایر هزینه‌های مربوطه برعهده این سازمان می‌باشد. دولت مکلف است هر ساله بودجه مستقلاً در خصوص تأمین هزینه مدیریت تعیین تکلیف کالا برای این سازمان پیش‌بینی نماید.</p> <p>تبصره «۵»- کلیه کالاهای موضوع مواد (۲۵)، (۲۵) مکرر، (۲۶) و دام به ترتیب در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان شیلات ایران و وزارت جهاد کشاورزی قرار گیرد؛</p> <p>تعیین تکلیف کالاهایی که قابلیت هیچ‌گونه مصرفی ندارند از قبیل مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن، کالاهای فاسد یا تاریخ مصرف گذشته که می‌بایست امحا گردند.</p> <p>تبصره «۶»- کالاهایی که قابلیت هیچ‌گونه مصرفی ندارند از قبیل مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن، کالاهای فاسد یا تاریخ مصرف گذشته پس از اخذ مجوز امحا از مرجع رسیدگی‌کننده، بلافاصله پس از کشف بر اساس مقررات مربوط امحا می‌شوند.</p>	<ul style="list-style-type: none"> پیش‌بینی محل اعتبارات لازم برای هزینه‌های انبارداری، بارگیری، انتقال، تخلیه و سایر هزینه‌های مربوطه؛ تعیین تکلیف محل نگهداری کالاهای بی‌ارتباط با سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی (یعنی کالاهای موضوع مواد (۲۵)، (۲۵) مکرر، (۲۶) و دام که بایستی به ترتیب در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان شیلات ایران و وزارت جهاد کشاورزی قرار گیرد)؛ تعیین تکلیف کالاهایی که قابلیت هیچ‌گونه مصرفی ندارند از قبیل مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن، کالاهای فاسد یا تاریخ مصرف گذشته که می‌بایست امحا گردند. 	<p>تشخیص اولیه ارزش کالا، بلافاصله پس از کشف، تحویل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نمایند. این سازمان اقدام به نگهداری کالا نموده و فروش کالای قاچاق منوط به صدور رأی قطعی است.</p>		
<p>ماده (۴۸)- ماده (۵۴) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره «۲» به آن الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۵۴)- در موارد صدور رأی قطعی برائت متهم توسط دادسرا یا دادگاه یا شعب تعزیرات حکومتی و دستور یا حکم به استرداد کالا، صاحب کالا در صورت وجود عین، به‌ویژه در مواردی که موجب ضرر فرد برائت یافته</p>	<p>به منظور حمایت از تجارت قانونی و تجار قانونمند و با حسن‌نیت؛</p> <p>پیش‌بینی امکان جبران بخشی از خسارات ناشی از دادرسی؛</p> <p>رفع ایرادات ایجاد شده در خصوص عبارت «به قیمت یوم‌الاداء»، به‌ویژه در مواردی که موجب ضرر فرد برائت یافته</p>	<p>ماده (۵۴)- در موارد صدور رأی قطعی برائت متهم و حکم به استرداد کالا، صاحب کالا در صورت وجود عین، مستحق دریافت آن و در غیر این‌صورت حسب مورد مستحق</p>	ماده (۵۴)	۴۸

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		دریافت مثل یا بهای کالا به قیمت روز فروش بوده و در صورتی که فروش شرعاً یا قانوناً جایز نبوده، درخصوص پرداخت قیمت، مستحق قیمت یوم‌الاداء می‌باشد. حکم این ماده شامل کالاهایی که فروش آنها قانوناً جایز نیست، نمی‌گردد.	می‌شود؛ خصوصاً اینکه خسارات ناشی از توقیف کالا در حال حاضر قابل جبران نبوده و «استحقاق دریافت بهای کالا به قیمت روز توقیف یا فروش یا تلف یا اداء هرکدام که بیشتر است»، با شرع منور اسلام و نظر فقها نیز سازگاری دارد و تا حد بیشتری ضرر وارده را جبران می‌کند.	این صورت چنانچه کالا مثلی باشد، مستحق دریافت مثل و چنانچه کالا قیمی باشد، مستحق دریافت بهای کالا به قیمت روز توقیف یا فروش یا تلف یا اداء هرکدام که بیشتر است، می‌باشد.
۴۹	مواد (۵۵) و (۵۶)	ماده (۵۵) - فروش کالای قاچاق منوط به رعایت کلیه ضوابط قانونی از جمله ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است. در صورتی که فروش کالا مطابق ضوابط فوق بلامانع باشد و به تولید و تجارت قانونی و نیاز واقعی بازار لطمه وارد نکند، پس از اخذ مجوز از مراجع ذیربط و نصب رمزینه موضوع ماده (۱۳) این قانون، توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی فروخته می‌شود. ماده (۵۶) - صدور یا معدوم کردن کالاهای قاچاق مکشوفه که فاقد ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است و کالاهای قاچاق	با در نظر گرفتن دلایل ذیل، اصلاح ماده (۵۵) و (۵۶) به شرح روبرو پیشنهاد می‌گردد: <ul style="list-style-type: none"> فقدان پیش‌بینی محل تأمین هزینه نگهداری کالای قاچاق، اطاله فرایند تعیین تکلیف کالا و دپو شدن کالا و تحمیل هزینه‌های سنگین ناشی از نگهداری، جلوگیری از آسیب رسیدن به کالاهای توقیفی در سازمان اموال تملیکی، کمااینکه خسارات فراوانی تاکنون به دلیل نگهداری بیش از حد وارد شده است، نزدیک شدن تاریخ انقضای بسیاری از کالاهای مذکور، رفع سختگیری بی‌جهت در خصوص تعیین تکلیف کالاهای قاچاق؛ فراهم کردن امکان صادرات برای بازگشت ارز؛ استفاده از سازوکار بورس در جهت تسهیل صادرات به 	ماده (۴۹) - در ماده (۵۵) این قانون، عبارت «با در نظر گرفتن شرایط ماده (۵۶)» به قبل از عبارت «توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی» اضافه و ماده (۵۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده (۵۶) - نهاد مأذون از سوی ولی فقیه با موافقت رهبری و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی حسب مورد موظفند درخصوص کالاهای قاچاق به ترتیب زیر عمل کنند: ۱. ظرف دو ماه از تاریخ صدور رأی قطعی با برگزاری مزایده کالاهای قاچاق را به شرط خروج از کشور تحت رویه ترانزیت خارجی یا صادرات بفروشند. در صورت وجود شرایط تجدید یا لغو مزایده، مزایده مذکور صرفاً یک مرتبه دیگر و تا قبل از انقضای مدت دو ماه برگزار خواهد شد. تبصره «۱» - صادرات کالاهای موضوع این بند مشمول امتیازات، تخفیف‌ها، معافیت‌ها، مشوق‌ها و جوایز صادراتی نمی‌باشد. تبصره «۲» - خروج کالاهای غیرداخلی موضوع بند «۱» از کشور

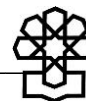
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		ممنوع و همچنین آن بخش از کالاهای موضوع ماده (۵۴) که فروش آن در کشور به تولید داخلی و تجارت قانونی لطمه می‌زند برابر آیین‌نامه‌ای است که توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	منظور بازگشت ارز حاصل؛ • استفاده از ظرفیت دارایی‌های موجود دولت برای تأمین کسری بودجه از طریق صادرات؛ • شفاف‌سازی نحوه تعیین تکلیف کالای ممنوع موجود در سازمان اموال تملیکی؛ • در نظر گرفتن منافی برای سازمان‌های حمایتی (مورد تقاضای کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و سازمان آموزش فنی‌و حرفه‌ای) در جهت کمک به قشر ضعیف جامعه؛ • تعیین تشریفات قانونی مربوط به فروش کالاهای موجود در سازمان اموال تملیکی • و ...	تحت رویه ترانزیت خارجی یا صادرات نیازمند ارائه اسناد منشأ کالا و سایر مجوزهای مربوط به ترانزیت یا صادرات کالا نمی‌باشد. تبصره «۳»- در صورتی که کالاهای مذکور از نوع «کالای مشابه» قابل معامله در بورس کالا باشد، واگذاری این کالاها از طریق سازوکارهای بورس کالا خواهد بود. در مورد کالاهای غیرمشابه، استفاده از سازوکار مذکور اختیاری است و کالاهای موضوع این بند تنها از طریق رینگ صادراتی بورس کالای ایران به فروش خواهد رسید. در صورت عدم موافقت هیئت پذیرش یا کمیته عرضه با پذیرش کالا جهت عرضه در بازار بورس کالا، یا به فروش نرفتن کالا پس از سه بار عرضه در بورس با رعایت ضوابط بورس از جمله تغییر نرخ پایه، نوبت به برگزاری مزایده به شرط خروج از کشور تحت رویه ترانزیت خارجی یا صادرات خواهد رسید که در این صورت مهلت برگزاری مزایده دو ماه از تاریخ اعلام قطعی عدم پذیرش کالا در بورس یا اتمام فرایند معامله یکجا خواهد بود. تبصره «۴»- در صورتی که کالاهای فروخته شده موضوع این بند در مهلت مقرر به صورت قطعی از کشور خارج نشود، مرتکب مشمول مجازات مقرر در ماده (۳۵) مکرر ۱ می‌شود. ۲. در صورت عدم فروش کالاها از طریق بورس کالا و مزایده خارجی توسط دستگاه متولی به شرط صادرات یا ترانزیت خارجی، کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی در خصوص آنها وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی‌سازد، ظرف دو ماه از تاریخ اتمام فرایند مزایده به شرط خروج از کشور، از طریق رینگ

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>داخلی بورس کالا با حفظ شرایط مندرج در تبصره «۳» بند «۱» به فروش می‌رسد. در صورت عدم فروش در بورس با رعایت کلیه شرایط تبصره «۳» بند «۱» صرفاً از طریق حراج عمومی به صورت خرده‌فروشی برخط به فروش گذاشته می‌شود. قیمت پایه در بورس بر اساس مقررات بورس و قیمت پایه اولیه در مزایده خارج از بورس براساس قیمت بازار عمده‌فروشی اعلامی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت که کمتر از قیمت سیف به علاوه حقوق ورودی نباشد، تعیین می‌شود.</p> <p>تبصره «۱»- دستورالعمل نحوه فروش از طریق حراج عمومی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>تبصره «۲»- در فروش کالای موضوع تبصره «۲» ماده (۵۳) نیز استفاده از روش حراج عمومی به صورت خرده‌فروشی برخط این بند بدون برگزاری مزایده امکان‌پذیر است.</p> <p>تبصره «۳»- فهرست کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی به آنها وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی‌سازد، حسب مورد به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب ستاد می‌رسد.</p> <p>تبصره «۴»- چنانچه کالاهای موضوع تبصره «۳» این بند، در چارچوب وظایف و یا اختیارات قانونی، مورد تقاضای کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، جمعیت هلال احمر</p>				

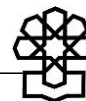
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
				<p>جمهوری اسلامی ایران و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور قرار گیرد، کالا به نهادهای مزبور تحویل و معادل ارزش آن از محل تخصیص بودجه پیش‌بینی شده در قانون بودجه کسر می‌شود.</p> <p>تبصره «۵»- کالاهای با مصرف خاص که قابلیت فروش و استفاده عمومی ندارد و فهرست و اولویت واگذاری آن به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به دستگاه‌ها یا نهادهایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، تحویل و معادل ارزش آن از محل تخصیص بودجه پیش‌بینی شده در قانون بودجه کسر می‌شود.</p> <p>۳. سایر کالاها از جمله کالاهای ممنوع طبق دستورالعمل ستاد امحاء می‌شود.</p> <p>تبصره «۱»- نحوه نگهداری و امحاء کالاهای موضوع این بند بر اساس دستورالعمل مصوب ستاد که ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود، انجام می‌گیرد.</p> <p>تبصره «۲»- تجهیزات دریافت از ماهواره، مسکوکات طلا و نقره و شمش طلا و جواهرات مکشوفه و اموال تاریخی-فرهنگی براساس مصوبه ستاد که ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌گردد، تعیین تکلیف می‌شود.</p> <p>تبصره «۱»- مقررات مندرج در این ماده در خصوص کالاهای موضوع تبصره‌های «۵» و «۶» ماده (۵۳) اعمال نمی‌شود.</p> <p>تبصره «۲»- دستورالعمل اجرای مواد (۵۵) و (۵۶) ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب ستاد می‌رسد.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۵۰	ماده (۵۹)	ماده (۵۹) - در صورتی که کشف کالا و یا ارز قاچاق، همراه با درگیری مسلحانه مرتکبان قاچاق با انواع سلاح گرم و آتش‌زا با مأموران کاشف باشد، در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به مرتکبان باشد و یا با استناد به قرائنی از قبیل سابقه مرتکب معلوم شود که مالک عامداً آن را جهت ارتکاب قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است، با حکم مرجع قضایی به نفع دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق ضبط می‌شود. در غیر این صورت مبارزه با قاچاق ضبط می‌شود. در غیر این صورت خودرو به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جزای نقدی مرتکب یا مرتکبان افزوده می‌شود.	اصلاح این ماده در راستای رفع نواقص موجود در متن ماده از دیدگاه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، پیشنهاد گردیده و اعلام داشته‌اند که در مواردی هنگام عملیات کشف با مشکل روبرو شده‌اند و قانون در این خصوص سکوت دارد. از جمله اینکه در این پیشنهاد بحث مصادیق بکارگیری سلاح به جهت شمول مجازات برای مجرمین مدنظر قرار گرفته است، با این توضیح که قاچاقچیان بعضاً با ابزارهایی که سلاح محسوب نمی‌گردد مانند وسایل دودزا، موجب ایجاد اخلاف در مأمورین کاشف گشته‌اند. باتوجه به تنوع و تغییر مصادیق و لزوم تدقیق قانون پیشنهاد شده که مصادیق این ماده به پیشنهاد نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و وزارت دفاع به تصویب هیئت وزیران برسد.	ماده (۵۰) - ماده (۵۹) - ماده (۵۹) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده (۵۹) - در صورتی که کشف کالا و یا ارز قاچاق، همراه با درگیری مسلحانه مرتکبان قاچاق یا حمل کالا یا ارز قاچاق با انواع سلاح گرم و آتش‌زا با مأموران کاشف باشد و یا مرتکبان با استفاده از موانع فیزیکی و یا استفاده از وسایل دودزا مشکلاتی برای کشف قاچاق توسط مأمورین ایجاد نمایند، پس از احراز قاچاق یا حمل کالا یا ارز قاچاق با حکم مرجع قضایی، در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به مرتکبان باشد و یا با استناد به قرائنی از قبیل سابقه مرتکب معلوم شود که مالک عامداً آن را جهت ارتکاب قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است، به نفع دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق ضبط می‌شود. در غیر این صورت وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جزای نقدی مرتکب یا مرتکبان افزوده می‌شود که بعد از وصول در اختیار دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق قرار گیرد. تبصره - مصادیق این ماده به پیشنهاد نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و وزارت دفاع به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
۵۱	ماده (۶۰)	ماده (۶۰) - در صورتی که محکومان به جریمه‌های نقدی مقرر در این قانون ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ حکم قطعی به پرداخت جریمه‌های مقرر اقدام ننمایند، جریمه نقدی از محل وثیقه‌های سپرده شده و یا فروش اموال	یکی از مشکلات عمده پرونده‌های قاچاق، عدم اجرای کامل احکام محکومیت به جزای نقدی است. یکی از راه‌های تضمین وصول جریمه‌های ناشی از محکومیت به قاچاق توجه به وثیقه‌های اخذ شده به عنوان تأمین در بدو تشکیل پرونده و تبدیل جزای نقدی به حبس است. پیشنهاد گردیده که با حذف عبارت «حسب مورد با دستور	ماده (۵۱) - ماده (۶۰) قانون و تبصره «۱» آن به شرح زیر اصلاح می‌شوند: ماده (۶۰) - در صورتی که محکومان به جریمه‌های نقدی مقرر در این قانون ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ احضاریه اجرای احکام به پرداخت جریمه‌های مقرر اقدام ننمایند، جریمه نقدی از محل فروش اموال شناسایی شده محکوم‌علیه و یا وثیقه‌های سپرده شده

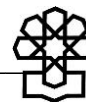
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		<p>شناسایی شده محکوم‌علیه اخذ و مابقی به مالک مسترد می‌شود و چنانچه اموالی شناسایی نشود و یا کمتر از میزان جریمه باشد و جریمه مورد حکم، وصول نشود، جرائم نقدی مذکور مطابق قانون آیین دادرسی کیفری حسب مورد با شعب سازمان تعزیرات حکومتی، در تبدیل جزای نقدی به حبس مستقل عمل نمایند.</p> <p>در خصوص وثیقه مأخوذه نیز پیشنهاد گردید که در رسیدگی به جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون، احکام ماده (۲۲۸) قانون آیین دادرسی کیفری اجرا نشود. این ماده در خصوص رفع مسئولیت یا آزادی وثیقه سپرده شده توسط شخصی غیر از متهم است. به‌طور دقیق، هدف تبصره جدید این است که با در توقيف ماندن وثیقه مأخوذه، متهم مجبور به پرداخت جریمه نقدی مقرر در قانون باشد. زیرا در این صورت یا می‌بایست در بازداشت به سر ببرد، یا جزای نقدی را بپردازد، یا وثیقه سپرده شده در توقیف بماند که در این شرایط صدور حکم مبنی بر تبدیل جزای نقدی به حبس به شعبه یا شعبی از دادگاه‌های حوزه قضایی مربوطه که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌شود ارجاع می‌گردد تا ظرف ده روز نسبت به مورد، اقدام مقتضی معمول نمایند.</p>	<p>قاضی اجرای احکام دادرسی مربوطه یا قاضی اجرای احکام تعزیرات حکومتی که از بین قضات دارای پایه پنج قضایی به روش مندرج در ماده (۴۹) این قانون انتخاب می‌شوند» و حذف تبصره «۱» این قانون (به لحاظ تعارض این دو مقرر با هم) و اکتفاء به عبارت «مطابق قانون آیین دادرسی کیفری» در تبدیل جزای نقدی به حبس مستقل عمل نمایند.</p> <p>در خصوص وثیقه مأخوذه نیز پیشنهاد گردید که در رسیدگی به جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون، احکام ماده (۲۲۸) قانون آیین دادرسی کیفری اجرا نشود. این ماده در خصوص رفع مسئولیت یا آزادی وثیقه سپرده شده توسط شخصی غیر از متهم است. به‌طور دقیق، هدف تبصره جدید این است که با در توقيف ماندن وثیقه مأخوذه، متهم مجبور به پرداخت جریمه نقدی مقرر در قانون باشد. زیرا در این صورت یا می‌بایست در بازداشت به سر ببرد، یا جزای نقدی را بپردازد، یا وثیقه سپرده شده در توقیف بماند که در این شرایط صدور حکم مبنی بر تبدیل جزای نقدی به حبس به شعبه یا شعبی از دادگاه‌های حوزه قضایی مربوطه که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌شود ارجاع می‌گردد تا ظرف ده روز نسبت به مورد، اقدام مقتضی معمول نمایند.</p>	<p>از طرف وی یا هر شخص دیگری اخذ و مابقی به مالک مسترد می‌شود و چنانچه اموالی شناسایی نشود و یا کمتر از میزان جریمه باشد و جریمه مورد حکم، وصول نشود؛ جرائم نقدی مذکور مطابق قانون آیین دادرسی کیفری به حبس تبدیل می‌شود. در هر صورت حبس بدل از جزای نقدی نباید از پانزده سال بیشتر باشد.</p> <p>تبصره «۱»- در رسیدگی به جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون، احکام ماده (۲۲۸) قانون آیین دادرسی کیفری اجرا نمی‌گردد و این موضوع هنگام اخذ وثیقه به صورت کتبی به اطلاع وثیقه‌گذار رسیده و در پرونده قرار داده می‌شود.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۵۲	ماده (۶۱)	<p>ماده (۵۳) - ماده (۶۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده (۶۱) - ستاد می‌تواند در خصوص پرونده‌های موضوع این قانون و یا جرائم مرتبط حسب مورد از طریق رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا دادستان، تعقیب و رسیدگی به پرونده را از بدو تشکیل تا مرحله اجرای احکام، از مراجع رسیدگی‌کننده تقاضا نماید.</p> <p>ستاد می‌تواند عملکرد مراجع رسیدگی‌کننده به پرونده‌های موضوع این قانون را بررسی و در صورت تشخیص حداقل دوسوم اعضای اصلی ستاد، موارد سوءعملکرد و نقض قانون را به مراجع صالح گزارش کند.</p>	<p>با در نظر گرفتن دلایل ذیل، اصلاح ماده (۶۱) به شرح روبرو پیشنهاد می‌گردد:</p> <p>کاهش تشریفات نظارت بر رسیدگی پرونده‌ها از طریق مراجعه مستقیم به سازمان تعزیرات با حذف دادستان؛</p> <p>نظارت بر عملکرد مراجع رسیدگی‌کننده به منظور صیانت از حقوق دولت و متهم و جلوگیری از انحراف در جریان رسیدگی.</p>	<p>ماده (۵۲) - ماده (۶۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده (۶۱) - ستاد می‌تواند در خصوص پرونده‌های موضوع این قانون و یا جرائم مرتبط حسب مورد از طریق رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا دادستان، تعقیب و رسیدگی به پرونده را از بدو تشکیل تا مرحله اجرای احکام، از مراجع رسیدگی‌کننده تقاضا نماید.</p> <p>ستاد می‌تواند عملکرد مراجع رسیدگی‌کننده به پرونده‌های موضوع این قانون را بررسی و در صورت تشخیص حداقل دوسوم اعضای اصلی ستاد، موارد سوءعملکرد و نقض قانون را به مراجع صالح گزارش کند.</p>
۵۳	ماده (۶۳)	<p>ماده (۶۳) - حکم تعدّد و یا تکرار ارتکاب قاچاق و معاونت آن و مجازات تبعی و تکمیلی، مطابق قانون مجازات اسلامی است.</p>	<p>یکی از ایرادات نظام دادرسی در سازمان تعزیرات حکومتی، عدم پیش‌بینی قواعد عمومی (مانند آنچه که در کتاب اول قانون مجازات اسلامی برای جرائم پیش‌بینی شده) برای تخلفات است. ماده (۶۳) موجود نیز تمامی مشکلات را رفع نکرده و نمی‌کند و تنها در مورد چند مورد خاص تعیین تکلیف کرده است. این شرایط باعث سردرگمی شعب تعزیرات</p>	<p>ماده (۵۳) - ماده (۶۳) قانون به شرح زیر اصلاح و پنج تبصره به آن الحاق می‌شود:</p> <p>ماده (۶۳) - تمامی احکام و قواعد عمومی مربوط به جرائم و تخلفات موضوع این قانون به‌غیر از موارد پیش‌بینی شده، مطابق قانون مجازات اسلامی است. مقررات مربوط به تعلیق تعقیب، تعویق صدور حکم، معافیت از کیفر، تعلیق اجرای مجازات، مرور زمان،</p>

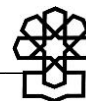
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>حکومتی و اختلاف رویه بسیار شدید و گاهاً معارض شده است.</p> <p>همچنین باید در نظر داشت که تخلفاتی که در راستای قضازدایی ایجاد می‌گردند به لحاظ صبغه جرم داشتن، تمامی الزامات و قواعد جرم را خواهند داشت. در قضازدایی تنها مرجع رسیدگی‌کننده تغییر خواهد کرد. فلذا لازم است تا جای ممکن، قواعد عمومی جرم و مجازات در مورد پرونده‌های قاچاق سازمان تعزیرات اجرایی گردد و مواردی که قواعد عمومی اجرا نمی‌شوند نیز پیش‌بینی گردد. در ماده پیشنهادی با به خرج دادن دقت فراوان و گرفتن مشورت از حقوق‌دانان قواعد عمومی قاچاق هنگامی که تخلف محسوب می‌گردد پیش‌بینی شده است.</p> <p>یکی از نکات بارز ماده اصلاحی، پیش‌بینی ملاک تعیین میزان جریمه یا جزای نقدی یا ضبط کالا یا ارز یا وسیله حمل یا محل نگهداری یا اخذ معادل آنها، طی حکمی خاص و متناسب با جرائم اقتصادی است. توضیح اینکه موضوع جریمه نقدی و جزاهای نقدی موضوع این قانون بیش از آنکه با هدف تنبیه مرتکب باشد به منظور افزایش ریسک ارتکاب قاچاق و جبران ضررهای ناشی از ارتکاب آن است؛ به همین منظور در صورت تعدد جرم نباید به قواعد فعلی تعدد یعنی اعمال مجازات حداکثر اکتفا نمود و در خصوص آنها باید قاعده جمع مجازات‌ها را پذیرفت؛ برای مثال چنانچه شخصی سه مرتبه</p>	<p>توبه و بایگانی کردن پرونده در مورد جرائم و تخلفات موضوع این قانون اعمال نمی‌گردد. در خصوص پرونده‌های با ارزش بیشتر از ده میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، سازمان‌یافته، حرفه‌ای، بند «ت» ماده (۲۲) و یا ماده (۳۵) و تبصره‌های آن، اعمال احکام مواد (۱۸۰) و (۲۳۷) قانون آیین دادرسی کیفری جایز است.</p> <p>تبصره «۱»- در تخلفات و جرائم موضوع این قانون ملاک تعیین میزان جریمه یا جزای نقدی یا ضبط کالا یا ارز یا وسیله حمل یا محل نگهداری یا اخذ معادل آنها، مجموع ارزش مربوط به دفعات متعدد ارتکاب جرم یا تخلف ارتكابی است که منتج به صدور رأی محکومیت قطعی نشده است.</p> <p>تبصره «۲»- مجازات معاونت در جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون، حسب مورد حداقل مجازات جرم و یا جریمه تخلف ارتكابی است.</p> <p>تبصره «۳»- چنانچه شخصی بدون دخالت در عملیات مادی، دستور یا سفارش ارتکاب جرائم یا تخلفات موضوع این قانون را داده باشد یا کالا یا ارز قاچاق یا عواید و سود حاصل از آن متعلق به وی باشد، به مجازات مباشر جرم یا تخلف ارتكابی محکوم می‌گردد. این مجازات مانع از اعمال مجازات مباشر نیست.</p> <p>تبصره «۴»- چنانچه جرائم یا تخلفات موضوع این قانون به تنهایی و یا با در نظر گرفتن دیگر جرائم یا تخلفات این قانون به نحو سازمان‌یافته ارتکاب یافته باشد، هر یک از اعضای گروه سازمان‌یافته به حداکثر مجازات مقرر برای رفتار ارتكابی خود محکوم می‌شوند.</p>

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>قاچاق مرتکب شود و در دو مرتبه ۵۰ هزار میلیارد کالای قاچاق وارد کرده باشد و یک مرتبه ۵۱ هزار میلیارد؛ تنها به جریمه نقدی براساس مرتبه اخیر محکوم می‌شود و عملاً در دو مرتبه قبل هیچ ریسکی جز ضبط کالای قاچاق را متحمل نمی‌شود، هزینه‌ای که شاید نصف یا معادل آن در صورت واردات رسمی ممکن بود به وی به عنوان هزینه‌های واردات تحمیل شود. فلذا، لازم است که ملاک تعیین میزان جریمه یا جزای نقدی مجموع ارزش مربوط به دفعات متعدد ارتکاب جرم یا تخلف ارتكابی باشد. در جرائم اقتصادی دیگری مانند ارتشاء و اختلاس و جرائم عمومی مانند صدور چک بلامحل قبلاً این رویه توسط مجلس پیش‌بینی شده بود و مسبوق به سابقه است.</p> <p>در مورد مجازات معاونت در شرایط کنونی با توجه به رأی وحدت رویه اخیر دیوان عالی کشور، مجازات معاونت در مواردی که مجازات مباشر جزای نقدی یا جریمه نقدی باشد، فقط جزای نقدی درجه هشت است که میزان آن حداکثر یک میلیون تومان است! به هیچ وجه متناسب نیست که معاون یک قاچاق با جزای نقدی ده‌ها میلیاردی تنها حداکثر یک میلیون تومان مجازات داشته باشد.</p> <p>یکی از قواعد عمومی که در این ماده پیشنهادی مطرح گردیده بحث «فاعل معنوی» است. یعنی افرادی که بدون دخالت در عملیات مادی، دستور یا سفارش ارتکاب جرائم یا</p>	<p>در هر مورد که مجازات فاقد حداقل و حداکثر باشد، نصف مجازات قاچاق وارد کرده باشد و یک مرتبه ۵۱ هزار میلیارد؛ تنها به جریمه نقدی براساس مرتبه اخیر محکوم می‌شود و عملاً در دو مرتبه قبل هیچ ریسکی جز ضبط کالای قاچاق را متحمل نمی‌شود، هزینه‌ای که شاید نصف یا معادل آن در صورت واردات رسمی ممکن بود به وی به عنوان هزینه‌های واردات تحمیل شود. فلذا، لازم است که ملاک تعیین میزان جریمه یا جزای نقدی مجموع ارزش مربوط به دفعات متعدد ارتکاب جرم یا تخلف ارتكابی باشد. در جرائم اقتصادی دیگری مانند ارتشاء و اختلاس و جرائم عمومی مانند صدور چک بلامحل قبلاً این رویه توسط مجلس پیش‌بینی شده بود و مسبوق به سابقه است.</p> <p>در مورد همه جرائم و تخلفات موضوع این قانون به جز تبصره «۵» ماده (۲) مکرر جاری خواهد بود.</p>

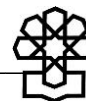
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
			<p>تخلفات موضوع این قانون را داده باشد یا کالا یا ارز قاچاق یا عواید و سود حاصل از آن متعلق به آنهاست. این افراد تاکنون حداکثر معاون جرم محسوب می‌گردیدند و حداقل مجازات مباشر که گاهی یک کارگر ناآگاه بوده را داشته‌اند. در حالی که قاچاقچی اصلی این افراد هستند. برای مثال افرادی کوله‌بران را برای قاچاق اجیر می‌کنند از این دسته هستند. این افراد باید مجازات مباشر جرم را داشته باشند.</p> <p>از موارد دیگر پیشنهادی در احکام عمومی قاچاق، پیش‌بینی مجازات «سازمان‌یافتگی» برای سایر جرائم مقرر در این قانون است. در حال حاضر تنها قاچاق به معنای اخص به صورت سازمان‌یافته پیش‌بینی شده است. در حالی که یکی از معضلات اصلی ما جرائم مرتبط با آن مثلاً «فروش کالای قاچاق به صورت سازمان‌یافته» است.</p> <p>همچنین در تبصره «۵» این ماده مقرر شده که احکام و آثار جرم قاچاق جرائم مرتبط با آن (حمل، نگهداری، عرضه و فروش کالای قاچاق) نیز سرایت داده شود. انتخاب هر یک از آثار با دقت فراوان و با مشورت قضات رسیدگی‌کننده به پرونده‌های قاچاق انجام گردیده است. هرچند در رویه عملی بسیاری از این احکام و آثار عملاً واحد در نظر گرفته می‌شود، اما تصریح قانونگذار لازم و ضروری است و اختلافات موجود بین محاکم در این خصوص را از بین می‌برد.</p>	

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
۵۴	ماده (۶۵)	ماده (۶۵) - چنانچه قرائنی از قبیل جاسازی و نظایر آن حاکی از اطلاع مالک وسیله نقلیه یا محل نگهداری، از استفاده آنها در قاچاق کالا و ارز باشد و مالک نیز اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد علاوه بر حداقل مجازات مقرر برای مرتکب، وسیله نقلیه به شرح مندرج در ماده (۲۰) این قانون، ضبط می‌شود و در مورد ضبط محل نگهداری کالای ممنوع، ماده (۲۲) این قانون و تبصره‌های آن اعمال می‌گردد. در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ صدور حکم قطعی، جزای نقدی مورد حکم را نپردازد، از محل فروش آنها برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌گردد.	در راستای تطبیق با ماده (۲۰) قانون (ماده (۲۸) این لایحه) و نیز در جهت تفکیک بین آثار جرم در خصوص حامل، مالک وسیله و کالا با مدنظر قرار دادن سوءنیت هر یک از اشخاص اصلاح ماده (۶۵) قانون به شرح روبرو ضروری است.	ماده (۵۴) - ماده (۶۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده (۶۵) - چنانچه قرائنی از قبیل جاسازی و نظایر آن حاکی از اطلاع مالک وسیله نقلیه یا محل نگهداری، از استفاده آنها در قاچاق کالا یا ارز و یا حمل یا نگهداری کالا یا ارز قاچاق باشد و مالک نیز اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد، علاوه بر حداقل مجازات مقرر قاچاق برای مالک، در خصوص وسیله نقلیه به شرح مندرج در ماده (۲۰) این قانون و تبصره‌های آن عمل می‌شود و در مورد ضبط محل نگهداری کالای ممنوع، ماده (۲۴) و تبصره «۵» ماده (۲۲) این قانون اعمال می‌گردد.
۵۵	ماده (۶۷)	ماده (۶۷) - اگر قاچاق توسط شخص حقوقی ارتکاب یابد، مرجع صدور حکم نسبت به ضبط کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه اقدام می‌کند و شخص حقوقی، علاوه بر محکومیت به جزای نقدی، حسب مورد به دو تا چهار برابر	در راستای هماهنگ نمودن مقررات این قانون با قانون مجازات اسلامی در خصوص مجازات‌ها و شرایط مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی و نیز رفع جو بین‌المللی ایجاد شده برای شرکت‌های حمل‌ونقل خارجی که تصور نموده‌اند دولت ایران نسبت به شرکت‌های حمل‌ونقل، سخت‌گیری افراطی دارد.	ماده (۵۵) - فراز اول ماده (۶۷) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده (۶۷) - در صورتی که نماینده قانونی شخص حقوقی به نام یا در راستای منافع شخص حقوقی مرتکب جرم یا تخلفی شود مرجع صدور حکم علاوه بر مجازات شخص حقیقی نسبت به ضبط کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه اقدام می‌کند و شخص حقوقی، علاوه بر محکومیت به جزای نقدی، حسب مورد به دو تا چهار برابر حداکثر

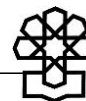
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		حداکثر جریمه مقرر برای شخص حقیقی، به ترتیب زیر محکوم می‌شود:		جریمه مقرر برای شخص حقیقی، به ترتیب زیر محکوم می‌شود: ....
۵۶	ماده ۶۸	تبصره- چنانچه وسایل نقلیه حامل کالای ممنوع به آبهای تحت نظارت جمهوری اسلامی ایران داخل یا قبل از ورود از طریق قرائن و اماراتی حرکت به مقصد ایران احراز شود و یا اقدامات فوق با همکاری شناورهای ایرانی انجام شود، حامل به مجازات شروع به جرم موضوع این ماده محکوم می‌شود.	در خصوص این ماده بحث ورود از آبهای تحت نظارت به آبهای سرزمینی جمهوری اسلامی و صلاحیت برخورد با آن به استناد شروع به جرم مطرح است. در قانون مجازات اسلامی مسئله شروع به جرم مطرح شده و مطابق همان مقررات بایستی عمل گردد. اقدام به جرم‌انگاری در خارج از قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران (اصل صلاحیت واقعی) امری استثنایی است و در اینجا توجیهی ندارد؛ زیرا این نوع جرم‌انگاری صرفاً در خصوص جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی انجام می‌گیرد (ماده (۵) قانون مجازات اسلامی). اقدام به توقیف وسایل نقلیه حامل کالای ممنوع ورود، قبل از ورود به آبهای تحت نظارت جمهوری اسلامی ایران به موجب قوانین بین‌المللی و اصل حاکمیت سرزمینی قوانین کیفری (مذکور در ماده (۳) قانون مجازات اسلامی) ممکن نیست؛ فلذا در فرضی که شروع به جرم خارج از آبهای تحت نظارت جمهوری اسلامی ایران باشد نیز، عملاً لازم است متهم در آبهای سرزمینی دستگیر شود. فلذا جرم‌انگاری آن فاقد اثر عملی است. همچنین؛ در شرایط کنونی (وجود عبارت «یا قبل از ورود») جمهوری اسلامی به اعمال حاکمیت و دخالت در آبهای	تبصره- چنانچه وسایل نقلیه حامل کالای ممنوع ورود، به آبهای تحت نظارت جمهوری اسلامی ایران داخل و از طریق قرائن و اماراتی حرکت به مقصد ایران احراز شود، حامل به مجازات شروع به جرم موضوع این ماده محکوم می‌شود.

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
	<p>بین‌المللی و آزاد نیز محکوم می‌گردد.</p> <p>علاوه بر اینها حد اولیه قبل از ورود مشخص نشده است. زیرا در این شرایط با احراز قصد حرکت به سمت ایران، جرم در بندر کشور خارجی (مثلاً سواحل چین) نیز محقق شده است. این امر خلاف اصول حقوقی است.</p> <p>در زمان تصویب اولیه قانون عبارت «اقدامات فوق با همکاری شناورهای ایرانی انجام شود» به عنوان یک اماره قانونی مطرح شده بود که وجود آن در متن ماده باعث بروز ابهامات فراوانی در اجرا گردیده بود. زیرا منظور قانونگذار به درستی فهمیده نشد. حذف این عبارت بهتر است، زیرا همکاری شناورهای ایرانی در هر حال یک اماره قضایی محسوب می‌گردد و خللی در اجرا ایجاد نمی‌شود. همچنین، ایجاد اماره قانونی نیز امری استثنائی است و بار اثبات دعوی را عوض می‌کند (ایجاد اماره مجرمیت و نقض اصل برائت) و این امر خلاف اصول دادرسی منصفانه است.</p>			
<p>ماده (۵۷) - در بند «۶» ماده (۶۹) قانون، واژه «آبی» جایگزین واژه «دریایی» می‌شود.</p>	<p>واژه آبی علاوه بر وسایل نقلیه دریایی سایر وسایل نقلیه که در رودخانه‌های مرز مشترک تردد می‌کنند را نیز دربرمی‌گیرد.</p>	<p>ماده (۶۹) - مرجع رسیدگی‌کننده ذیصلاح حسب مورد می‌تواند با توجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون، وی را به عنوان تکمیل مجازات، به یک یا چند مورد مرتبط از محرومیت‌های زیر محکوم نماید:</p>	<p>بند «۶» ماده (۶۹)</p>	<p>۵۷</p>

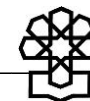
ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		الف) تعلیق موقت یا ابطال دائم: ۱. کارت بازرگانی ۲. کارت مبادلات مرزی ۳. کارت ملوانی ۴. پروانه کسب، تأسیس، بهره‌برداری یا حق‌العملکاری ۵. پروانه حمل‌ونقل ۶. گواهینامه رانندگی وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی		
۵۸	بند «۷» الحاقی به جزء «الف» ماده ۶۹	ماده (۶۹) - مرجع رسیدگی‌کننده ذیصلاح حسب مورد می‌تواند با توجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون، وی را به عنوان تکمیل مجازات، به یک یا چند مورد مرتبط از محرومیت‌های زیر محکوم نماید: الف) تعلیق موقت یا ابطال دائم: ۱. کارت بازرگانی ۲. کارت مبادلات مرزی ۳. کارت ملوانی ۴. پروانه کسب، تأسیس، بهره‌برداری یا	قرار گرفتن تعلیق کارت پیمانه‌وری نیز مانند سایر موارد در شمول محرومیت‌های اجتماعی محسوب شده و الحاق آن مناسب است.	ماده (۵۸) - عبارت «کارت پیمانه‌وری» به‌عنوان بند «۷» به جزء (الف) ماده (۶۹) قانون الحاق می‌شود.

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
		<p>حق‌العملکاری ۵. پروانه حمل‌ونقل ۶. گواهینامه رانندگی وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی ب) تعطیل موقت یا دائم محل کسب و پیشه و تجارت</p>		
<p>ماده (۵۹) - ماده (۷۰) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده (۷۰) - مسئولیت کیفری و مجازات‌های مربوط به شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل داخلی و بین‌المللی حسب مورد مشمول ماده (۶۷) این قانون و احکام عام مربوط به اشخاص حقوقی مذکور در قانون مجازات اسلامی است.</p>	<p>در راستای هماهنگ نمودن مقررات این قانون با قانون مجازات اسلامی در خصوص مجازات‌ها و شرایط مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی و نیز رفع جو بین‌المللی ایجاد شده برای شرکت‌های حمل‌ونقل خارجی که تصور نموده‌اند دولت ایران نسبت به شرکت‌های حمل‌ونقل، سخت‌گیری افراطی دارد.</p>	<p>ماده (۷۰) - مرجع رسیدگی‌کننده ذیصلاح در مورد شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل داخلی و بین‌المللی که مدیران یا متصدیان آنها مرتکب قاچاق کالا یا حمل‌کالای خارجی فاقد اسناد مثبت گمرکی شده‌اند با توجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون به شرح زیر حکم می‌نماید: الف) مرتبه اول سه تا شش ماه محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان ب) مرتبه دوم ۶ ماه تا یک سال محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان تبصره- در صورتی که شرکت و مؤسسه به قصد قاچاق تأسیس شود و یا پس از</p>	ماده (۷۰)	۵۹

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		تأسیس، فعالیت و هدف آن به این منظور منحرف گردد در مرتبه اول، فعالیت شرکت سه ماه تا یک سال تعلیق می‌شود و در صورت تکرار، شرکت منحل می‌گردد.		
۶۰	ماده (۷۷)	ماده (۷۷) - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۲۹ با اصلاحات بعدی، قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قانون راجع به جلوگیری از عمل قاچاق توسط وسایط نقلیه موتوری دریایی مصوب ۱۳۳۶/۸/۹، مواد (۳۵) و (۳۶) قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۴، ماده (۶۲) قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴، تبصره ماده (۳)، ماده (۸) و بند «ب» ماده (۹) قانون ممنوعیت به‌کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب	ماده (۷۷) به دو موضوع مستقل (نسخ قوانین معارض با این قانون) و (تعیین تکلیف درآمدهای حاصل از قانون و حق‌الکشف اشاره دارد که از نظر قانون‌نویسی دومقوله جدا از یکدیگر می‌باشند و لازم است در دو ماده مستقل بیابند. فلذا صدر ماده (۷۷) باید به عنوان ماده (۷۸) به انتهای قانون الحاق شود. اصلی‌ترین اصلاح انجام شده در این ماده از لایحه، حذف مبلغ ثابت و سقف تعیین شده ۲۰ میلیارد تومانی برای تأمین هزینه‌های دستگاه‌های کاشف و زیرساخت‌های مبارزه با قاچاق و پرداخت حق‌الکشف به کاشفان، دستگاه‌های ذیربط و مراجع رسیدگی‌کننده است زیرا از تاریخ تعیین سقف برای امر مباردت با قاچاق دستگاه‌های اجرایی در تأمین هزینه دچار مشکلات عدیده‌ای شده‌اند. عدم پرداخت به‌موقع و متناسب حق‌الکشف سبب فساد و عدم اصلاح فرایندها و ساختارها می‌شود ضمن اینکه عدم تکافوی منابع دستگاه‌های متکفل امر مبارزه با قاچاق برای تأمین حداقل‌های امکانات خصوصاً برای تجهیز ناجا و مرزبانی ضروری است. با توجه به عدم پرداخت مناسب پاداش عملکرد و تأخیر در آن و	ماده (۶۰) - تبصره ماده (۷۷) قانون به شرح زیر اصلاح و شماره متن ماده (۷۷) به شماره (۷۸) تغییر می‌یابد: ماده (۷۷) - کلیه مبالغ حاصل از اجرای این قانون از قبیل وجوه ناشی از فروش کالا و ارز قاچاق، وسایل ضبطی و جریمه‌های وصولی به حساب ویژه‌ای نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. سالانه مبلغ ۱۵۰۰ میلیارد ریال از وجوه فوق متناسب با پیشرفت و اثربخشی برنامه‌های موضوع ماده (۱۲) قانون و میزان و کیفیت کارایی دستگاه‌های ذیربط و مراجع رسیدگی‌کننده و تأثیر در امر پیش‌گیری و مبارزه با قاچاق به مدت سه سال به شرح ذیل پرداخت خواهد شد. پس از سه سال مبلغ فوق سالانه بیست درصد کاهش می‌یابد به نحوی که پس از شش سال از تصویب قانون، مبلغ ثابت ۷۶۸ میلیارد ریال جهت تأمین هزینه‌های اجرای قانون پرداخت شود. مبلغ موضوع این ماده به شرح ذیل در سرفصل‌های تعیین شده هزینه می‌شود: ۱. معادل ۷۵ درصد جهت تجهیز امکانات مورد نیاز برای پیشگیری و مبارزه با قاچاق، هزینه‌های اجرای قانون نظیر حمل‌ونقل، آزمایش

ردیف	شماره ماده	متن ماده فعلی قانون	دلایل توجیهی	متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها
		<p>۱۳۷۳/۱۱/۲۳، بند «د» ماده (۲۲) قانون حفاظت از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴، تبصره «۱» ماده (۳) قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰، بندهای «۱»، «۲» و «۴» ماده (۱۲) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۵، مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۴۸/۴/۱۹ و لایحه قانونی انحلال گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود.</p> <p>تبصره- کلیه مبالغ حاصل از اجرای این قانون از قبیل وجوه ناشی از فروش کالا و ارز قاچاق، وسایل ضبطی و جریمه‌های وصولی به حساب ویژه‌ای</p>	<p>عدم تأمین هزینه‌های دستگاه‌های مبارزه با قاچاق کالا نمی‌توان انتظار اجرای مناسب قانون و رسیدن به اهداف قانونگذار را داشت. لذا، به منظور صیانت از پرسنل درگیر در کشف و مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ماده به شرح روبرو اصلاح می‌گردد.</p> <p>با توجه به کثرت دستگاه‌های متولی امر مبارزه با قاچاق، همچون بازده دستگاه کاشف و درگیر بودن بخش عمده‌ای از نیروی انسانی هریک از این نهادها، به‌طور قطع مبلغ فعلی تکافوی پرداخت پاداش مناسب به این پرسنل را نخواهد داد.</p> <p>ضرورت توجه به مسائل آموزشی و پژوهشی در حوزه قاچاق با توجه به پیچیدگی قوانین و مقررات موجود و تنوع شگردهای قاچاق و لزوم پیش‌بینی محل اعتبار برای این امور؛ و متناسب کردن میزان مبالغ اختصاص داده به دستگاه‌ها با میزان دستاورد سالانه و میزان کیفیت عمل و تشویق شدن دستگاه‌های دخیل به افزایش درآمد کلی از امر مبارزه با قاچاق در جهت افزایش بودجه تخصیصی از علل توجیهی دیگر اصلاح این ماده است.</p>	<p>و امحاء کالای ممنوعه؛</p> <p>۲. معادل ۲۵ درصد جهت مسائل آموزشی و پژوهشی در امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق و صیانت، معاضدت، پاداش و مسائل رفاهی کارکنان دستگاه‌های مؤثر در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز.</p> <p>تبصره «۱»- نحوه پرداخت وجوه موضوع این ماده مطابق دستورالعملی است که با پیشنهاد دبیرخانه ستاد به تصویب اعضای ستاد می‌رسد.</p> <p>تبصره «۲»- مصرف و اختصاص وجوه فوق در غیر از موارد موضوع این ماده، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب و مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>تبصره «۳»- کارمزد فروش کالاهای قاچاق مطابق ماده (۹) قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن مصوب ۱۳۷۰ تعیین و وجوه حاصل از فروش پس از کسر کارمزد فروش و هزینه‌های مربوط به حساب تمرکز وجوه حاصل از فروش و جریمه‌ها نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در مواردی که کالاهای قاچاق مطابق قانون مزبور منهدم، مسترد و یا واگذار می‌شوند، هزینه‌های قانونی مترتب براساس قیمت تمام‌شده از محل حساب مذکور تأمین می‌شود.</p> <p>تبصره «۴»- دولت مکلف است هزینه‌های مربوط به برنامه‌های پیشگیری و مبارزه با قاچاق دستگاه‌های متکفل را که از محل این ماده تأمین نمی‌شوند در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی و تخصیص دهد.</p>

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
<p>تبصره «۵»- ستاد موظف است عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های اقتصادی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.</p>		<p>نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد. از وجوه واریزی، سالانه تا مبلغ دو بیست میلیارد ریال برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز متناسب با تأثیر دستگاه‌های متکفل امر مبارزه با قاچاق و برنامه‌های ارائه شده مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد، میان کاشفان، دستگاه‌های ذی‌ربط و مراجع رسیدگی‌کننده هزینه می‌گردد. این مبلغ در مهرماه هر سال متناسب با نرخ تورم کشور نسبت به سال قبل تعدیل می‌شود. در مواردی که متهمان اصلی شناسایی و به مرجع رسیدگی‌کننده معرفی گردند، ضریب پرداخت وجوه مربوط به حق‌الکشف در هر پرونده دوبرابر سایر موارد است. میزان کارمزد فروش و نحوه محاسبه هزینه محل نگهداری و تأمین سایر هزینه‌های مترتبه بر کالای موضوع این</p>		

متن مصوب کمیسیون و مورد تأیید مرکز پژوهش‌ها	دلایل توجیهی	متن ماده فعلی قانون	شماره ماده	ردیف
		<p>قانون در آیین‌نامه مذکور تعیین و پرداخت می‌شود. مصرف و اختصاص وجوه موضوع این ماده در غیر از موارد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب و مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود. استاد موظف است عملکرد این تبصره را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون‌های اقتصادی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.</p>		

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱-۱۵۵۶۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بازرگانی)

تهیه و تدوین: امید شریفی

ناظر علمی: سعید غلامی باغی

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز: وزارت اطلاعات، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان

تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. قاچاق

۲. مبارزه

۳. کالا و ارز

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۶/۱۱/۱

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۷/۷/۲

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۷/۳